Dit document vormt een onderdeel van de website https://www.religies-overzichtelijk.nl *Hier vindt u tevens de koppelingen naar de andere teksten en de indexen, de toelichtingen en de afkortingen*

Laatste bewerking: 08-03-2022

De Egyptische sfinx (Kristensen,1917) [1]

1 Inleiding ... 3

2 De leeuwgod ... 4

2.1 De twee kosmische leeuwen ... 5

2.2 Ruti, de dubbele leeuwgod ... 6

2.3 De identificatie van de leeuw en de zonnegod ... 7

2.4 Šu-Tefnut ... 8

2.5 Generatie: de leeuw als levensverwekker ... 9

2.6 Voedselopname en de leeuwgod ... 10

2.7 De leeuwenzetel ... 11

3 Aker ... 12

3.1 Aker, de aardgod ... 13

3.2 De mensenhoofden van Aker ... 14

3.2.1 De hoofden der aarde als hoofden van het dodenrijk ... 15

3.2.2 De betekenis der Aker-hoofden ... 16

3.2.2.1 De verwantschap tussen de Aker-hoofden en andere hoofden ... 17

3.2.2.2 De stem als de macht der verrijzenis ... 18

3.2.3 Conclusie: Aker en het magische woord als het geheim der opstanding ... 19

3.3 Aker met het ei der zon ... 20

3.4 De dubbele leeuw van Aker en andere verwantschappen ... 21

3.5 De bank van Aker ... 22

3.6 De dubbele sfinx van Aker ... 23

4 De sfinx ... 24

4.1 Twee sfinxen bij de tempelpoort ... 25

4.1.1 Sfinxen en Aker-sfinxen ... 26

4.1.2 De betekenis van tempel en poort ... 27

4.1.3 De betekenis van sfinxen en leeuwen bij of op tempelpoorten ... 28

4.2 De enkele sfinx: de zonnegod (1) ... 29

4.3 De enkele sfinx: de zonnegod (2) ... 30

4.4 De vleugels der sfinx ... 31

4.5 De ramsfinx en de ziel ... 32

4.5.1 Inleiding tot de ramsfinx en de ziel ... 33

4.5.2 De betekenis van de *ba*-ziel ... 34

4.5.3 Voorstellingen der ziel ... 35

4.5.4 De ziel als dubbel wezen ... 36

4.6 De koning als sfinx ... 37

4.7 De sfinx met offeranden ... 38

4.8 De sfinx en de mens 39
4.9 De naam van de sfinx 40
4.9.1 De sfinx als Ḥw, 'het bevel' van de zonnegod 41
4.9.2 De Duat-beelden en de naam van de sfinx 42
4.9.3 De sfinx als Ḥw, 'levensmiddelen' 43
4.9.4 De sfinx als Ḥw, het symbool van het hoogste inzicht 44
5 De Griekse sfinx (1) 45
6 De Griekse sfinx (2) 46
7 De betekenis van *iachut* 47
8 Concordantietabel 48

1 Inleiding

Er zijn **verschillende meningen over de betekenis van de Egyptische sfinx**:

1. Grieken en Romeinen:
   a. Symbool dat de kracht van de leeuw paarde aan het vernuft van de mens.
   b. Symbool van de raadselachtige wijsheid van de Egyptische theologie.

2. Moderne onderzoekers:
   a. De sfinx is de Egyptische koning.
   b. De sfinx is soms een god.

3. Kristensen:
   Hij schaart zich achter de mening der antieken en bewijst dit door het bespreken van een reeks verwante voorstellingen die alle tot doel hebben hetzelfde onderwerp te omschrijven op grond van een bepaalde wereldbeschouwing.

2 De leeuwgod

2.1 De twee kosmische leeuwen

a. **Beschrijving van de kosmische leeuwen**:
   1. **Voorstellingen**:
      i. **Twee leeuwen**, van elkaar afgekeerd.
      ii. Tussen hen in de **zonneschijf in het dodenrijk** of een stierenkop met de zon tussen zijn hoornen.
      iii. Boven hen het symbool van horizon en dodenrijk.
      iv. Ze zijn soms met zwaard afgebeeld.

   2. **Namen**:
      Papyrus Ani:
      i. **'Gisteren'**, d.w.z. **Osiris**, de gestorven god.
      ii. **'Morgen'**, d.w.z. **Re**, de verrijzende god.

   3. **Plaats**:
      Het **dodenrijk** Amenti, waar 'de vechtplaats der goden' is, d.w.z. waar Re de overwinning behaalt.

   4. **Handeling**:
      Gisteren en Morgen, Osiris en Re, ontmoeten elkaar in het dodenrijk, maar zijn feitelijk een en dezelfde god die de aartsvijand **overwint**, d.w.z. die de kracht der **verrijzenis** kent: 'Ik ben gisteren, ik ken morgen.'

b. **Commentaar op de kosmische leeuwen**:
   1. De leeuw als zinnebeeld van de zegevierende kracht:
      i. De leeuwen worden gebruikt als symbool van de kracht die de dood overwint.
      ii. Ze strijden voor Osiris en Re.
      iii. De afgestorvene eigent zich deze kracht en overwinning toe: '...ik ken morgen.'

   2. De leeuw als zinnebeeld van het vuur:
      i. De leeuw is het symbool van het zonnevuur.
      ii. De leeuw symboliseert ook het levensvuur dat blijkbaar met de zon samenhangt.

   3. Het dodenrijk als land des levens:
      Het dodenrijk is:
      i. de **onderwereld** of een localiteit daarin;
      ii. de plaats van **overgang** van dood naar leven;
      iii. de plaats waar **gestreden** wordt om de overwinning (= de verrijzenis);
      iv. de **horizon**, zowel de westelijke als de oostelijke:
         (a) de **oostelijke**:
            (1) Hier vindt de overwinning van het licht op de duisternis plaats (Re tegen Apap).
            (2) Soms zijn er twee bomen (d.w.z. het oosten) getekend boven de leeuwen, terwijl de zon tussen hen opkomt: in het oosten bezorgen de leeuwen de overwinning.
         (b) de **westelijke**:
            (1) Er is een afbeelding van de leeuwen en de ondergaande zon.
            (2) De leeuwen bevechten op het ogenblik van de dood van de zon de overwinning op zijn vijanden.
            (3) Het dodenrijk is 'het land des levens'.
            (4) Chepera, de god van het wordende licht, is in het westen gedacht.
            (5) De leeuwen zijn vooral met het westen verbonden.

   4. **Leeuwen als heilige tempeldieren**:
      Aelianus:
      In Egyptische tempels werden leeuwen gehouden, wier verblijfplaatsen tegenovergesteld georiënteerd waren, in het westen en in het oosten.

2.2 Ruti, de dubbele leeuwgod

a. **Enkelvoudige en tweevoudige voorstellingen**:
Zoals Osiris en Re als één god kunnen worden opgevat, zo worden de twee leeuwen ook als één leeuw gezien:
1. Als tweetal zijn ze de momenten van leven en dood in het begrip 'verrijzenis'.
2. Enkelvoudig: symbool van het mysterie van de goddelijke dood die leven is.
3. **Ruti**, de dubbele leeuwgod:
   i. **Karakter**:
      (a) Soms twee wezens.
      (b) Soms één god van dubbele natuur.
   ii. **Schrijfwijze**:
      (a) Met twee leeuwtekens.
      (b) Het determinatief kan op twee wijzen geschreven worden:
         (1) de dubbele hiëroglief van 'god';
         (2) de enkele hiëroglief.
      (c) **Afbeeldingen**:
         (1) Soms een menselijke gedaante met leeuwenkop.
         (2) Soms als één liggende leeuw.
         (3) Meestal als tweetal.

b. **Ruti als zegevierende kracht der verrijzenis**:
1. **Identificaties van de duisternis**:
   Gelijkgesteld worden:
   i. de nachtelijke duisternis;
   ii. het dodenrijk (verbonden met Ruti);
   iii. de duisternis vóór de schepping.

2. **Relaties van Ruti**:
   i. Hij is verbonden met **Re-Tum** als zijn oudste zoon. Re-Tum is:
      (a) de in het westen verdwenen zonnegod;
      (b) de scheppergod die in de oorspronkelijke duisternis of in de oerwateren woont.
   ii. Hij is verbonden met de **ziel** als zegevierende kracht en onsterfelijk deel van mensen en goden, want de afgestorvene zegt: 'Ik ben de oudste zoon der schepping', d.w.z. Ruti, de zoon van Tum.
   iii. Hij is verbonden met de **sfinx** (zie 4.2).

c. **De negatieve zijde van Ruti**:
Ruti boezemt ook **angst** in, omdat hij niet alleen verrijzenis verleent, maar ook kan weigeren. Door toverspreuken probeert men die mogelijkheid teniet te doen.

2.3 De identificatie van de leeuw en de zonnegod

a. De **leeuw vertegenwoordigt de kracht van de zonnegod** in het dodenrijk en kan daardoor gemakkelijk met hem **vereenzelvigd** worden:
   1. ‘Gij stier in het oosten, leeuw in het westen.’
   2. ‘Gij ontwaakt schoon, als valk in de ochtend, als Ruti in de avond.’
   3. ‘... de mysterieuze leeuw, heer van het land in de westelijke horizon.’

b. De **zonnegod heeft zijn verrijzenis te danken aan de leeuw** van het dodenrijk. Nefer-Tum, de zonnegod, is soms afgebeeld als staande op de leeuw.

2.4 Šu-Tefnut

a. **Kenmerken**:
   1. Ze zijn, evenals Ruti, **kinderen van Tum in de oerwateren**.
   2. Ze zijn een **leeuwenpaar** (een tweeling) of een enkele god.
   3. Schrijfwijze:
      Twee leeuwen.
   4. Ze worden **met Ruti verbonden**:
      Allen zorgen voor de voedselvoorziening van de dode.
   5. Šu tilt de hemelboog omhoog om de zonneboot door te laten en op te laten rijzen.
   6. Šu maakt deel uit van de bemanning van de zonneboot tijdens de nachtelijke reis.
   7. Šu is
      i. 'de god van de geweldige kracht, die de vijanden van zijn vader Re afweert.'
      ii. 'de vernietiger van de kinderen van Apap', welke laatste de slang der duisternis en de vijand van Re is.

b. **Commentaar**:
   De dubbele god **Šu-Tefnut** heeft de trekken van **'de mysterieuze leeuw van het westen'**.

2.5 Generatie: de leeuw als levensverwekker

a. **De dode leeuw als verwekker van leven**:
De leeuw wordt ook gebruikt als symbool van de verwekker van nieuw leven:
1. **Afbeelding te Abydos**:
   i. De leeuwen zijn als mummies afgebeeld.
   ii. Isis is als vogel op ieder neergedaald, zoals ze zich op Osiris heeft gestrekt om Horus te ontvangen.
   iii. Het symbool van Osiris staat boven hen.

2. **Commentaar**:
Deze leeuwen zijn **als Osiris opgevat, de ithyfalle mummie** die Horus verwekt en zelf in hem verrijst.

b. **De leeuw als fallus van Osiris en Re**:
1. **Afbeelding en tekst**:
Dodenboek 17:
   i. De leeuw ligt vóór de hemelgodin in het westen.
   ii. De voorovergebogen godin raakt zijn voorpoten of kop.
   iii. Deze leeuw van het westen (Ruti) houdt de wacht aan de ingang van het dodenrijk ('zonder gezien te worden').
   iv. Hij is 'de fallus van Osiris' en 'de fallus van Re'.
   v. 'Ik (de dode) ben door Isis ontvangen en in Nephthys verwekt.'

2. **Commentaar**:
   i. De leeuw is de fallus van Osiris of Re, omdat hij **dezelfde kracht van de verrijzenis** bezit.
   ii. Als fallus van Osiris is hij gelijk aan de ithyfalle leeuw uit Abydos (zie a.1).
   iii. Als fallus van Re is hij de scheppende kracht van de zonnegod.

c. **De fallische leeuw als verwekker en vernietiger**:
1. **Afbeelding en tekst**:
Tempel van Dendera:
   i. De zonnegod als valk met fallus die op een leeuw uitloopt.
   ii. Vóór de poten van de valk ligt een kleine leeuw.
   iii. Daaronder: de vernietiging van twee krokodillen, de vijanden van de zonnegod.
   iv. Tekst:
   'De goddelijke valk, verwekker der goden, de grote van kracht, de vernietiger zijner vijanden.'

2. **Commentaar**:
De verwekking van het nieuwe leven is gelijk aan de overwinning op de vijanden. Dit gebeurt door de leeuw.

2.6 Voedselopname en de leeuwgod

a. **Dodenboek, Piramideteksten en afbeeldingen**:
   1. '... de honger van de dode is de honger van de dubbele leeuwgod.'
   2. Ruti wordt verbonden met de vruchtbare velden van de andere wereld.
   3. Šu geeft te eten en Tefnut te drinken.
   4. De dode leeft van hetzelfde als Šu.
   5. Šu tilt de hemel omhoog en de ziel van de dode is in aanbiddende houding aanwezig, met vóór zich de broden die Šu geeft.

b. **Commentaar**:
   1. **Groei en vernieuwing door eten en drinken** is een mysterie en geen materialistische opvatting van de Egyptenaren.
   2. Men spreekt over de spijs der eeuwigheid en de drank der oneindigheid.
   3. De offers die de dode worden gebracht, krijgt hij in bezit d.m.v. de funeraire teksten.

2.7 De leeuwenzetel

1. **De troon van de farao**:
   a. **Piramideteksten en afbeeldingen**:
      i. De troon heeft aan beide zijden leeuwenkoppen, en de poten zijn leeuwenpoten (troon van Hatshepsut).
      ii. De troon heeft aan beide zijden twee complete leeuwen (troon van Horemheb, Ramses III en Ichnaton).

   b. **Commentaar**:
      i. De troon van de farao is de troon van god: er is dus geen sprake van gewone decoratie.
      ii. De leeuwen houden verband met de **troonsbeklimming**:
         (1) De farao is de zonnegod op aarde en zijn troonsbestijging is het symbool van de opgang der zon.
         (2) De troonsbeklimming wordt omschreven als 'stralende opgang' of 'verschijning' (= zonsopgang).
         (3) De leeuwen hebben tot taak aan het goddelijke leven de overwinning te bezorgen en het te doen opgaan.
      iii. De leeuwenversiering is wijd verbreid in West-Azië en Europa. Een mogelijke gewijde oorsprong van de decoratie is reeds vroeg door de profane kunst overgenomen.

2. **De bank van Osiris**:
   a. **Afgebeelde modellen**:
      i. Een bank in de vorm van twee langgerekte leeuwen met de staart omhoog. **Osiris als mummie** ligt erop.
      ii. Idem met **Osiris die zich opricht** bij zijn verrijzenis.
      iii. Ook **gestorven mensen** zijn afgebeeld, liggend op de leeuwenbank.

   b. **Commentaar**:
      i. De **leeuwen** zijn 'Gisteren' en 'Morgen', die Osiris voorstellen en **zijn kracht der verrijzenis** symboliseren.
      ii. Zij dragen op hun rug:
         (1) Osiris of
         (2) Nefer-Tum of
         (3) de koning bij zijn troonsbestijging (verrijzenis) of
         (4) de gestorven mens.

3 Aker

3.1 Aker, de aardgod

a. **Algemene opmerking**:
De overgang van leeuwgod naar sfinxgod vinden we in Aker, de aardgod, waar het **chthonische karakter van de kosmische leeuw** tot uitdrukking komt.

b. **Voorstellingen van Aker, de aardgod**:
1. Schrijfwijze van Aker:
   De **aarde** (een horizontale balk) met een **mensenhoofd** aan beide uiteinden.
2. Een **leeuwmonster** met twee koppen en voorpoten naar links en rechts wijzend (zie 3.4).
3. **Dubbele sfinx**.
4. **Grijsaard**, steunend op een staf (zie 3.3- a.3).

c. **Aker als aardgod**:
Teksten en afbeeldingen:
1. Het determinatief van de naam Aker is het teken voor **'aarde'**.
2. Idem met mensenhoofden in de afbeelding in de tempel van Sahu-Re, waarvan de zuilen aan het uiteinde der aarde op de hoofden rusten.
3. Tekst:
   Isis zet de voeten van de dode op Aker (= de aarde).
4. 'De poort van Aker' is:
   i. 'de poort van Geb' (= de aardgod), die 'op bevel van de aarde' wordt geopend om de ziel door te laten naar de dag;
   ii. 'de poort van het dodenrijk' (= Duat), dus Aker is de god van de aarde en de onderaardse woningen.

d. **Het karakter van Aker**:
Aker is verwant aan Sokaris-Osiris, de heer van het dodenrijk:
1. Ze worden samen genoemd.
2. Hun lichaam:
   i. De stralen van de zon in het dodenrijk vallen op de rug of de huid of het **lichaam van Osiris**.
   ii. Deze stralen vallen ook op **Akers huid**, wanneer de zon over hem heentrekt.
3. Hun slangen:
   i. De pluralis 'Akeru' heeft als determinatief het teken van de **Akeru-slangen**.
   ii. De bewoners van her dodenrijk van Sokaris zijn slangen.
   iii. Sokaris wordt afgebeeld als slangenmonster in de Duat-uren.
   iv. Re trekt in een tweekoppige slangenboot door het dodenrijk.
   v. Zowel de Akeru-slangen als de **Sokaris-slangen** boezemden vrees in, ondanks hun belang voor de wedergeboorte.

3.2 De mensenhoofden van Aker

3.2.1 De hoofden der aarde als hoofden van het dodenrijk

De Aker-hoofden, zoals in de hiëroglief, stellen eigenlijk de hoofden van het dodenrijk voor:

a. **Afbeelding**:
De mummie met de tekst 'Osiris N.N. in het dodenrijk' ligt onder een gewelf, waarboven de boot van Chepera geplaatst is en aan weerszijden waarvan een hoofd uitsteekt.

b. **Commentaar**:
1. Het gewelf is het dodenrijk, getuige de tekst.
2. Het gewelf is ook de nachtelijke hemelruimte.
3. De hoofden zijn dus van het dodenrijk, overeenkomend met de hoofden van Aker, de god van het dodenrijk.

3.2.2 De betekenis der Aker-hoofden

3.2.2.1 De verwantschap tussen de Aker-hoofden en andere hoofden

1. **Mensenhoofd dat uit een doodskist oprijst**:
   a. **Afbeelding**:
   Het hoofd en de handen met levenstekens steken triomfantelijk uit het gewelf van de doodskist omhoog.

   b. **Commentaar**:
      i. Het gewelf van de **doodskist** en dat van het **dodenrijk** komen overeen.
      ii. Het **mensenhoofd** dient om het leven van de afgestorvene aan te duiden en komt overeen met een **Aker-hoofd**.

2. **Godenhoofd dat uit het dodenrijk oprijst**:
   a. **Afbeeldingen**:
   Eén of twee hoofden rijzen op uit het dodenrijk, m.n. op afbeeldingen in de graven van Tum, Chepera, Re en Osiris.

   b. **Commentaar**:
      i. Deze hoofden horen vooral toe aan goden die de overwinning op de dood hebben behaald, dus Osiris en de verschillende vormen van de zonnegod.
      ii. De hoofden symboliseren het **leven van de gestorven god**, evenals de Aker-hoofden.

3. **Het Ka-hoofd**:
   Het hoofd werd beschouwd als **voornaamste zetel van het leven**:
   a. **Teksten en afbeeldingen**:
      i. 'Gij afgestorvene hebt uw hoofd in uw bezit en uw leven is daarin; gij hebt uw ogen om te zien, uw oren om te horen, uw neus om adem te halen.'
      ii. Mensenhoofd boven op een scepter als de Ka van de koning met als tekst: 'De koninklijke Ka' die in het graf een onvergankelijk leven leidt.

   b. **Commentaar**:
      i. De Ka is de **levensgeest** van het individu en zetelt in het hoofd.
      ii. Het Ka-hoofd komt overeen met het mensenhoofd dat uit de kist oprijst: ze vertegenwoordigen het leven van de dode.

4. **De onthulde hoofden der doden**:
   a. **Afbeeldingen en teksten**:
      i. Hoofden die van mummiebanden bevrijd zijn.
      ii. De bewoners van Duat zijn 'in banden gehuld, maar hun aangezichten zijn bloot'.
      iii. '**Onthult uw hoofden**, opent uw aangezichten en vervult uw plichten jegens Osiris; weest **door uw stem overwinnaar** op zijn vijanden' (zegt Re tegen de doden).

   b. **Commentaar**:
   Bevrijding van de mummiebanden betekent dat het hoofd zijn **levensfuncties** terugkrijgt, zodat de dode kan leven.

3.2.2.2 De stem als de macht der verrijzenis

a. **Teksten en afbeeldingen**:
   1. 'Weest door uw stem **overwinnaar**' (zie 3.2.2.1-4.a.iii).
   2. Er is een tekst om 'de mond van de dode voor de **toverspreuken** te openen'.
   3. De bijnaam van elke dode is 'die tegen zijn vijanden de juiste stem bezit'.
   4. De dode is 'het goddelijk schrift dat spreekt wat bestaat en schept wat nog niet is'.
   5. 'Het bevel van Osiris' bij een afbeelding van het onthulde hoofd van Osiris.
   6. Idem m.b.t. Re.

b. **Commentaar**:
   1. De **stem** die het magische woord uitspreekt, bevat de mystieke levenskracht.
   2. De **bevrijding der mummiebanden** heeft ook (zie 3.2.2.1-4.b) ten doel de dode in staat te stellen om het toverkrachtige woord uit te spreken om de vijand te overwinnen.
   3. Het **toverwoord is scheppend**:
      i. Theologie van Memphis:
         De schepping vindt plaats door het woord dat als gedachte in het hart is ontstaan en door de tong wordt uitgesproken.
      ii. De dode wordt vereenzelvigd met het toverwoord, omdat de magische spreuk het leven uit de dood doet opgaan.
      iii. Het bevel van Osiris en Re is de magische spreuk, de grootste macht van goden en mensen om de overwinning op de dood te behalen.
   4. De **hoofden** symboliseren de macht van de onderwereld om de overwinning te behalen.

3.2.3 Conclusie: Aker en het magische woord als het geheim der opstanding

De hoofden van Aker kennen het magische woord der opstanding:

a. **Teksten en afbeeldingen**:
   1. 'Woorden der aarde: de poort van Aker (of Duat) worde geopend, de deuren van de aardgod Geb worden u opengesteld.'
   2. Een boot in het dodenrijk met een hoofd op elke steven en in de boot een slang met het levensteken.
      Bijschrift:
      Deze slang 'leeft door de woorden van de hoofden van haar boot'.
      Elders:
      De naam van de slang is 'het leven der aarde'.

b. **Commentaar**:
   1. ad a.1.:
      Op **bevel van de hoofden** der aarde wordt de poort van het dodenrijk of van Aker geopend om de dode door te laten naar het leven.
   2. ad a.2.:
      De **boot** is de boot der aarde die op de kosmische wateren drijft. De zonnegod reist 's nachts door de aardboot heen.
   3. ad a.2.:
      De **slang** is de god van het leven der aarde. Zij leeft door de hoofden van Aker die uit de boot der aarde of het dodenrijk omhoogsteken.
   4. De Aker-hoofden bevinden zich in het westen en het oosten (zie 3.6-a.1).
   5. De **Aker-hoofden komen overeen met de leeuwen**, omdat ze de momenten van het mysterie (het spontane leven) vertegenwoordigen.

3.3 Aker met het ei der zon

Aker **waakt over de geboorte van de zon**:

a. **Teksten en afbeeldingen**:
   1. De slang in de boot 'beschermt of bewaakt dit land (van Sokaris) en houdt zich op op de mysterieuze wegen daar'.
   2. Ook Aker 'beschermt het mysterie in Duat'.
   3. Aker als gebogen grijsaard heeft het ei van Re of de zonneschijf in zijn handen, bijgestaan door vier kosmogonische wezens.
   4. Aker vernietigt Apap, de slang der duisternis en de vijand van Re, of neemt hem gevangen na toverspreuken uitgesproken te hebben.

b. **Commentaar**:
   1. Aker komt in zijn beschermende functie overeen met de slang in de boot.
   2. Aker **waakt over de geboorte van de lichtgod** en overwint Apap. Geboorte en overwinning zijn hetzelfde mysterie.

3.4 De dubbele leeuw van Aker en andere verwantschappen

a. **Aker als dubbele leeuw**:
   1. **Afbeelding en teksten**:
      Graf van Ramses VI:
      i. Voorstelling:
         (a) Eén helft van de leeuw bevindt zich in de westelijke berg en de andere in de oostelijke berg.
         (b) Tussen hen in komt uit Nun de zon, op handen gedragen.
         (c) In een ellips op de schouder van de leeuw is Šu getekend.
      ii. De dode 'reist door (de plaats van) Šu en wandelt door Aker'.
      iii. 'Aker weert mij niet af, Šu stoot mij niet af.'
      iv. 'Šu en Tefnut verslaan Apap, Aker bewaakt hem.'

   2. **Commentaar**:
      Er zijn parallellen tussen:
      i. de hoofden van Aker;
      ii. de dubbele leeuwgod Aker;
      iii. de dubbele leeuwgod 'Gisteren' en 'Morgen', waartussen zich eveneens de zon bevindt;
      iv. Šu (en Tefnut)
      De handen van Nun zijn feitelijk de handen van Šu.

b. **Akers verwantschap met de stier**:
   1. Afbeeldingen en teksten:
      i. De dubbele stier staat soms in de plaats van de dubbele leeuw.
      ii. Amuletten, waarop de leeuw en de stier met elkaar verbonden zijn.
      iii. Idem met leeuw en antilope, het dier van Sokaris.
      iv. De zon is 'stier in het oosten, leeuw (Ruti) in het westen'.
      v. Een troon van de farao heeft leeuwenkoppen en stierenpoten.

   2. **Commentaar**:
      Verschillen tussen stier en leeuw:
      i. De stier is het dier van het **aardoppervlak**.
      De leeuw is het dier van het **dodenrijk** onder het aardoppervlak.
      ii. De stier is het symbool van de **vruchtbaarheid** en het dier van Osiris en Geb.
      De leeuw heeft zijn plaats onder Geb en bewaakt het **leven van goden en mensen**.

3.5 De bank van Aker

a. **Afbeeldingen**:
   1. **Bank met de dubbele leeuw van Aker**:
      i. Amon-Re en de koningin zitten tijdens de ίερος γαμος op de bank met aan beide zijden een leeuwfiguur.
      ii. Onder de bank bevinden zich kosmogonische wezens.
      iii. Idem twee wezens die het levensteken omhooghouden en vuur op hun hoofden dragen.
   2. Dezelfde bank met daarop gezeten de koningin met het pasgeboren kind.
   3. Er zijn afbeeldingen van de dubbele leeuw van Aker met het vuursymbool tussen zich in.

b. **Commentaar**:
   1. De banken stellen de **ontvangenis resp. de geboorte van de farao in het dodenrijk** voor.
   2. De zonnegod Amon-Re verwekt zijn zoon bij de aardse moeder. Zijn zoon is zowel het koningskind als de jonge lichtgod.
   3. De kosmogonische wezens zijn dezelfde als degenen die het zonne-ei beschermden (zie 3.3-a.3).
   4. Het levensteken komt overeen met het vuursymbool.

3.6 De dubbele sfinx van Aker

a. **Afbeeldingen en teksten**:
   1. **Graf van Ramses VI**:
      i. De dubbele sfinx bestaat uit twee leeuwen met ieder een mensenhoofd.
         De westelijke sfinx heet ‘schone ingang’, de oostelijke ‘schone uitgang’.
      ii. Ze dragen de zonneboot die naar het oosten vaart.
   2. **Het boek Am-Duat**:
      i. Een ellips (het dodenrijk) met daarin een slang, waarvan het ene uiteinde een mensenhoofd draagt en het andere uiteinde uitloopt in twee slangenkoppen, waarvan de ene het levensteken vasthoudt.
      ii. Boven de slang staat Sokaris met valkenkop en in zijn handen twee vleugels.
      iii. Buiten de ellips links een vrouwelijke sfinx en rechts een mannelijke, samen de Aker-sfinx.
      iv. Sokaris en Aker heten ‘vlees’ (= gestorven lichamen).
      v. Sokaris en Aker ‘beschermen hun eigen beeld’ (= zichzelf).
      vi. Sokaris en Aker ‘leven door de stem van hun mond’.

b. **Commentaar**:
   De **dubbele sfinx** komt overeen met de **twee hoofden** en de en de **dubbele leeuw** van Aker:
   1. ad a.1.:
      De dubbele sfinx waakt over de dood en de herleving der zon.
   2. ad a.2.:
      De dubbele sfinx waakt over het mysterie van Sokaris.
   3. ad a.2.:
      Sokaris en Aker zijn identiek, getuige
      i. a.2.iv, waarin in het dode ‘vlees’ ook het leven aanwezig is;
      ii. a.2.v, waarin zij het mysterieuze leven bewaken (hun wezen).
      iii. a.2.vi, waarin de mond zich bevindt in het hoofd van de Sokaris-slang en dat van de sfinx.
      iv. Voor de overeenkomst van de gevleugelde Sokaris en de gevleugelde sfinx, zie 4.4-c.

4 De sfinx

4.1 Twee sfinxen bij de tempelpoort

4.1.1 Sfinxen en Aker-sfinxen

a. **De overeenkomst tussen de Aker-sfinx en de eigenlijke sfinxen**:
De **Aker-sfinx is identiek aan twee tegenover elkaar liggende sfinxen**:
1. **Afbeeldingen**:
   i. Sarcofaag (Leiden):
      (a) Chepera, de lichtgod in het dodenrijk, geflankeerd door twee sfinxen.
      (b) Šu die de zonneschijf optilt in het dodenrijk, geflankeerd door twee voluit getekende sfinxen en vier doodgeniën.
   ii. Tekening van de dubbele Aker-sfinx met daartussen Chepera i.p.v. de zonneboot.
   iii. Tekening van 0-1.
   iv. Veel afbeeldingen en beeldhouwwerken van sfinxen die voor de tempelpoort tegenover elkaar liggen.

2. **Commentaar**:
   i. a.1.i en a.2 komen overeen door Chepera.
   ii. a.1.ii en a.3 komen eveneens overeen waar de armen uit de wateren en Šu samenvallen.
   iii. Tussen Šu, Aker en de twee sfinxen is ook verband door Šu's karakter van leeuwgod.
   iv. De werkzaamheid van de Aker-leeuwen en de sfinxen is dezelfde door hun functie bij de tempelpoort.

b. **Aantal en plaats der sfinxen**:
1. **Afbeeldingen en beelden**:
   i. Graftempel van Chefren (Oude Rijk):
      Vóór de beide ingangen van het voorgebouw lagen twee sfinxen.
   ii. Vanaf Nieuwe Rijk:
      Sfinxenalleeën vóór detempel.
   iii. Meestal één paar sfinxen boven de tempelpoort getekend.
   iv. Chonsu-tempel te Karnak:
      Twee sfinxen op hoge consoles voor de poort.

2. **Commentaar**:
   Sfinxen als paar is het oorspronkelijke en karakteristieke.

4.1.2 De betekenis van tempel en poort

a. **Teksten en voorstellingen**:
   1. **Tempel**:
      i. De tempel wordt *iachut* genoemd: het dodenrijk waar het licht ontstaat (zie elders).
      ii. De Karnak-tempel is
         (a) *iachut* (dodenrijk) op aarde (zie 7);
         (b) 'de plaats waar de lichtgod bij de schepping verscheen'.
      iii. De tempel is de plaats waar de machten des doods vernietigd worden.
   2. **Poort**:
      i. Over de wereldpoort wordt gezegd dat
         (a) hierdoorheen de zon trekt op weg naar het oosten;
         (b) Šu hier de hemel optilt;
         (c) dit de poort van Duat is.
      ii. De pylonen van Edfu zijn 'gelijk Isis en Nephthys, wanneer zij de zonneschijf optillen'.

b. **Teksten over de cultus**:
   1. De koning opent de deuren naar het allerheiligste van de tempel, waar de god symbolisch woont, met de woorden:
      'De poorten des hemels en de poorten der aarde zijn geopend.'
   2. Een priester van Amon is 'opener van de hemelpoort in de Karnak-tempel'.
   3. De tempelpoort van Edfu heet 'de levenspoort'.

c. **Commentaar**:
   1. ad a.1:
      De **tempel** is het beeld van de **kosmische localiteit**, waar de god in werkelijkheid woont.
   2. ad a.2.i:
      De **poort** is het beeld van de **wereldpoort** waardoorheen de zon trekt van de andere naar deze wereld.
   3. ad a.2.ii:
      De **pylonen** zijn de **deurposten van de wereldpoort** waar leven opgaat uit de dood.
   4. ad b:
      De voorstellingen zijn in de cultus doorgedrongen en waren onderwerp van theologische bespiegelingen, zoals in b.3.

4.1.3 De betekenis van sfinxen en leeuwen bij of op tempelpoorten

1. **De betekenis der sfinxen bij de tempelpoort**:
   a. **Teksten en afbeeldingen**:
      i. De dubbele Aker-sfinx heette 'de schone ingang en uitgang' (zie 3.6-a.1) en beschermde het leven van Re.
      ii. De sfinxen verzekeren het eeuwige leven van de god, die symbolisch achter de tempelpoort woont, welke dan 'poort des levens' wordt genoemd.
      iii. Vóór de 'poort waar Šu de hemel optilt' liggen blijkbaar sfinxen, getuige de voorstelling van 4.1-a.1.i(b).

   b. **Commentaar**:
      i. ad 1.a.i en a.ii:
         De **dubbele sfinx van Aker** komt overeen met de **sfinxen voor de tempelpoort**.
      ii. ad 1.a.iii:
         De sfinxen **beschermen** op de **plaats** waar de andere en deze wereld samenvallen, het **mysterie der verrijzenis**.

2. **De betekenis van leeuwenkoppen op tempelpoorten**:
   a. **Teksten en afbeeldingen**:
      i. Plutarchus:
         De leeuwenkoppen die de poorten der tempels versieren, zijn tekens van de dierenriem.
      ii. Afbeeldingen van de Duat-poort met daarop twee van elkaar afgewende leeuwenkoppen en daartussen vuur dat 'toverkracht' voorstelt.
      iii. Voorstelling van Aker als vuur, zie 3.5-a.3 en b.4.

   b. **Commentaar**:
      i. ad 2.a.i:
         Deze opvatting komt niet voor in de voor-Griekse tijd.
      ii. ad 2.a.ii en a.iii:
         De leeuwenkoppen met het **vuur** stellen de **dubbele leeuw van Aker** voor:
         (1) De oudste voorstelling van Aker is het vuur, het symbool van het leven.
         (2) Het vuur is volgens 2.a.ii 'toverkracht', d.w.z. de kracht die zich in het verrijzende leven openbaart.
      iii. De leeuwenkoppen komen ook overeen met de **twee sfinxen**, vergelijk 1.b.

4.2 De enkele sfinx: de zonnegod (1)

a. **De betekenis van de enkele sfinx**:
De **enkele sfinx** symboliseert:
1. het **spontane ontstaan** en de eeuwigheid van het wereldleven, evenals de dubbele sfinx. Vergelijk:
   i. Ruti: twee leeuwen, maar toch één god als de zoon van Tum.
   ii. Šu en Tefnut worden als één gezien.
   iii. De dubbele Aker is één god.
   iv. De dubbele hoofden van Aker vertegenwoordigen hetzelfde als het ene hoofd dat oprijst uit het dodenrijk.
2. de **zonnegod of de koning als leeuwgod**.

b. **De relatie tussen de zonnegod en de leeuwgod**:
1. De **leeuwgod** vertegenwoordigt een **aspect van de zonnegod** of is **identiek** met hem:
   i. Re is Ruti, 'de mysterieuze leeuw van het dodenrijk'.
   ii. Ruti is de fallus van Re (of Osiris), dus zijn kracht der vernieuwing.
   iii. De sfinx van Gizeh is:
      (a) 'het beeld van Chepera';
      (b) 'het beeld van Harmachis-Chepera-Re-Tum' (de zon in al zijn fasen).

2. De **verschillen tussen Aker en Re als leeuwgod**:
   i. De aardgod **Aker** bezorgt de **zonnegod** de overwinning en de verrijzenis.
      De zonnegod **Re** als sfinx bezorgt **zichzelf** de overwinning en de verrijzenis.
   ii. **Aker** heeft **weinig persoonlijkheid**.
      Re is een **individueler** en persoonlijker figuur; als sfinx 'bloeit en leeft hij in alle tijden en eeuwigheid'.

c. **Het verband tussen de sfinx en 'de schaduw van Re'**:
Op de stèle van de grote sfinx te Gizeh staat geschreven dat 'de schaduw van Re boven de sfinx zweeft':
1. De **betekenis van iemands schaduw in de Egyptische religie**:
   i. De **ziel** van een persoon huist in diens schaduw.
   ii. De schaduw als ziel werd verbonden met het nachtelijk duister en dus met het **dodenrijk**.
   iii. De schaduw werd als symbool van **leven** van de daar vertoevende goden en mensen beschouwd.

2. De **hiëroglief voor 'schaduw'**:
   Deze duidt de verborgenheid in het dodenrijk aan van bepaalde goden, nl.:
   i. Amon-Re;
   ii. Min (identiek aan Amon);
   iii. Osiris.

3. De **betekenis van de uitdrukking 'de schaduw van Re'**:
   i. 'De schaduw van Re' is de **tempel van Re**, nl. het allerheiligste (en allerdonkerste) deel, waar het godenbeeld stond.
   ii. De **duisternis** van het allerheiligste is het **dodenrijk**, de **levensbron** van de lichtgod.
   iii. De naam van de localiteit drukt het **wezen van de god** uit.

4. **Conclusie: de betekenis van 'de schaduw van Re' boven de sfinx**:
   De betekenis is dat
   i. de **sfinx de zonnegod in het dodenrijk voorstelt** (zie c.1);
   ii. het de levenskracht, de ziel, van de god symboliseert (zie c.2);
   iii. hierdoor de sfinx identiek blijkt met de dubbele sfinx van Aker. Voor de verschillen zie b.2.

4.3 De enkele sfinx: de zonnegod (2)

a. **De overwinning van de sfinx op zijn vijand, de dood**:
   1. **De mythe van de overwinning van Horus van Edfu op zijn vijanden**:
      i. Horus vervolgt zijn vijanden.
      ii. Ten oosten van Heliopolis neemt hij de gedaante van een sfinx aan, dus een leeuw met mensenhoofd.
      iii. Hij zet de drievoudige kroon met de ramshoorns op het hoofd.
      iv. Dan vertrapt hij zijn vijanden.

   2. **Commentaar**:
      i. De **vijanden van Horus, de sfinx,** zijn identiek aan de vijanden van:
         (a) de leeuwen 'Gisteren en Morgen';
         (b) 'Osiris en Re';
         (c) de leeuwen, voorzien van zwaarden 'op de dag waarop de vijanden van Osiris vernietigd worden en zijn zoon Horus het koningschap aanvaardt'.
      ii. De vijand van de sfinx is de **dood**.
         De **overwinning** is de **verrijzenis**.

b. **De relatie tussen de sfinx en Ma'at**:
   1. **Sarcofaag te Turijn met afbeelding van Harmachis**:
      i. De zonnegod Harmachis in de gedaante van sfinx ligt voor een grafgebouw.
      ii. Op zijn voorpoten zit de godin Ma'at met het levensteken op haar knieën.

   2. De **betekenis van Ma'at**:
      i. Term: **'juistheid, orde, regelmaat'**.
      ii. **Godin van de orde en het wereldleven** dat door de regelmatige wisseling eeuwig blijft.
      iii. Ritueel van Amon-Re:
         'De godin **Ma'at rust voor uw aangezicht** en de zonnegod gaat op en overwint zijn vijanden.'
      iv. Loflied op Re:
         'Zie, uw vijand is gevallen en Ma'at heeft zich **voor u** geplaatst.'

   3. **Commentaar**:
      i. Ma'at zorgt voor de **vaste orde**, waardoor de zonnegod telkens de overwinning behaalt en hij eeuwig leeft. De positie van Ma'at (vóór de god) drukt dit uit.
      ii. Ma'at drukt ook het **leven van het dodenrijk** uit:
         (a) Leidse sarcofaag:
            Ma'at steekt haar hoofd uit een doodskist.
         (b) Ze heeft het levensteken op haar knieën.
         (c) Haar hiëroglief staat boven het teken der aarde.
      iii. Zie ook 4.7-2.

4.4 De vleugels der sfinx

a. **Algemene opmerking**:
De vleugels van de sfinx weerspiegelen het wezen van de god.

b. **De identiteit van de vleugels der sfinx en de vleugels van de zon**:
1. **Afbeeldingen en teksten**:
   i. **De gevleugelde zon is het symbool van Horus** van Edfu, die de gedaante van sfinx aannam.
   ii. De gevleugelde zon overwint, evenals het sfinxenpaar, zijn vijanden.
   iii. De **gevleugelde sfinx** heet, evenals Horus de sfinx,:
      (a) 'de heer des hemels';
      (b) 'de grote god, heer des hemels'.

2. **Commentaar**:
   i. De vleugels die altijd op de sfinx staan afgebeeld, houden verband met de vleugels van de zon.
   ii. De betekenis van de zonnevleugels is niet duidelijk: zijn ze het aspect van Horus als hemelgod (Horus van Duat, de nachtelijke hemel) of het aspect van Horus als zonnegod?

c. **De identiteit van de vleugels der sfinx en de vleugels van Sokaris**:
1. **Afbeeldingen en teksten**:
   i. Afbeelding van Sokaris met vleugels en Aker, zie 3.6-a.2a.2:
      Sokaris is:
      (a) 'het beeld van Horus zelf';
      (b) 'het leven van Horus op zijn zand' (= het dodenrijk).
   ii. De valk(enkop) is het teken van Sokaris.
   iii. De gevleugelde sfinx is 'heer des hemels', zie b.1.iii.a, evenals Horus.
   iv. De dubbele Aker-sfinx is identiek aan Sokaris, zie 3.6-b.3.

2. **Commentaar**:
   i. ad c.1.i:
      Door de **gelijkstelling van Horus en Sokaris** zijn dus ook de vleugels van Horus identiek aan die van de god der nachtelijke onderwereld, Sokaris.
   ii. ad c.1.iii en iv:
      Verdere identiteiten zijn de **sfinx** en **Aker**.
   iii. De verwantschap van de sfinxvleugels en de Horus-vleugels wijzen op dezelfde god: **Horus van Duat** of **Sokaris**, de god van het dodenrijk, als nachtelijke hemel opgevat.

4.5 De ramsfinx en de ziel

4.5.1 Inleiding tot de ramsfinx en de ziel

a. **Kenmerken van de ramsfinx**:
   De ramsfinx is:
   1. een **leeuw met ramskop**;
   2. verbonden met **Amon**:
      i. De ram is zijn heilig dier.
      ii. De ramsfinxen staan voor de Amon-tempels (bijv. te Karnak).
   3. een variant van de gewone sfinx, maar in betekenis gelijk;
   4. de belichaming van de goddelijke 'ziel'.

b. **De ram als belichaming van de ziel**:
   1. De **ram** is:
      i. de belichaming van de *ba*-ziel van mensen en goden;
      ii. het hiëroglief voor 'ziel'.

   2. **Afbeeldingen en teksten**:
      i. Re in het dodenrijk draagt een ramskop i.p.v. een mensenhoofd, omdat hij een goddelijke ziel is geworden na zijn dood.
      ii. Graf van Ramses VII:
      Re met ramskop in de zonnediscus is 'de ziel van Re'.
      iii. Graf van Ramses VI, zie 3.6-a.1:
      De zonnegod in de boot heeft een ramskop, ten teken dat dit de ziel is van de zonnegod. De 'ziel van Chepera' en 'de ziel van Tum' vereren hem.
      iv. Chepera, de uit eigen kracht ontstaande zonnegod, wordt vaak afgebeeld als kever met ramskop, omdat dit de ziel is van de wordende god.

   3. **Commentaar**:
      In de ramsfinx worden verbonden:
      i. de goddelijke ziel;
      ii. de sfinx.

4.5.2 De betekenis van de *ba*-ziel

a. De **ziel** is de **spontane levensgeest** van de mens, een vuurwezen, vaak vereenzelvigd met het leven van de zonnegod.

b. **Teksten en afbeeldingen**:
   1. **Dodenboek 85**:
      i. De afgestorvene is een goddelijke ziel die zich, evenals Re, uit de oerwateren schept.
      ii. De ziel is de heerseres van het licht.
      iii. De ziel is de oudste der schepselen.
      iv. Het nest van de ziel is ongezien (dus in het dodenrijk).
      v. Het ei van de ziel wordt niet vernietigd (vergelijk de zonnemythe).
      vi. Iedere dag vernieuwt de ziel zich met Chepera.

   2. **Graf van Ramses VII**, zie 4.5.1-b.2.ii:
      De discus van de zon met daarin Re met de ramskop heet 'de zonneschijf van Re, de goddelijke ziel, die uit het niets ontstaat'.

   3. **Dodenboek 17:13**:
      De god die overwint in het dodenrijk, is 'de ziel van Re, die met zichzelf geslachtsgemeenschap heeft'.

c. **Commentaar**:
   1. ad b.1:
      De ziel wordt in een kosmisch verband geplaatst.
   2. ad b.2:
      De ziel van Re staat ook, evenals Chepera, spontaan op.
   3. ad b.3:
      Deze tekst
      i. verwijst naar de zonnemythe, waarin de god spontaan ontstaat;
      ii. benadrukt dat het de ziel van Re is die handelt.
   4. De ziel betekent dus spontane energie, kracht der opstanding of zelfvernieuwing in de dood en bij de schepping.

4.5.3 Voorstellingen der ziel

a. De betekenis der ziel als **spontane energie** wordt uitgebeeld door
   1. een **mensenhoofd**:
      i. de mensenhoofden van Aker
      ii. het mensenhoofd vande sfinx
      iii. een mensenhoofd dat uit het dodenrijk of het graf omhoogrijst

   2. een **zielenvogel**:
      i. de zielenvogel, i.p.v. het hoofd, zittende op graf of dodenrijk
      ii. bijschrift: 'de levende ziel'

   3. een **ramskop met discus tussen de hoorns**:
      i. de ramskop met zonneschijf op het dodenrijk of het graf
      ii. bijschrift: 'het hoofd van Re'

b. **Commentaar**:
   De ziel kan op verschillende wijzen weergegeven worden, waaronder de ramsfinx, die daardoor slechts een variant is van de gewone sfinx.

4.5.4 De ziel als dubbel wezen

a. De ziel als dubbel wezen drukt de **beide momenten** van het spontane leven, **dood en leven**, uit.

b. **Afbeeldingen en teksten**:
   1. **Dodenboek 17**:
      i. 'Ik [de dode] ben een dubbele ziel in haar (tweelingvorm?).'
      ii. 'Dat is Osiris die de ziel van Re [met de ramskop] ontmoet; zij omhelzen elkaar en worden een dubbele ziel.'
   2. De dode noemt zich 'Gisteren en Morgen' en vereenzelvigt zich met Ruti, de dubbele leeuwgod of Šu-Tefnut (zie 2.1).
   3. **Sarcofaag van Deir-el-Bahari**:
      De dubbele leeuw is hier vervangen door twee zielenvogels.
   4. **Kapelletje (Louvre)**:
      Šu en Tefnut zijn in de enneade vervangen door twee zielenvogels met de zonneschijf op het hoofd.
   5. **Sarcofaag (Leiden)**:
      In plaats van de sfinxen aan de westelijke en oostelijke horizon met daartussen Šu die de hemel optilt, staan hier de zielenvogels met zonneschijf afgebeeld (Osiris resp. Re).

c. **Commentaar**:
   1. Ook de hoofden van Aker drukken de momenten van het spontane leven uit (zie 1.1.1-b.5).
   2. De kosmogonische voorstelling van de leeuw en de sfinx is op de ziel van de dode overgebracht.
   3. **De ziel van de dode wordt echter nooit als sfinx voorgesteld. Dit was voorbehouden aan de koning.**

4.6 De koning als sfinx

1. **De zonnegod als sfinx**:
   De sfinx is de **farao als de zegevierende zonnegod op aarde**:
   a. **Afbeeldingen en teksten**:
      i. Karnak: Seti I tegen de Hettieten:
         Zonneschijf met levenstekens boven de koning,
         'de goddelijke Horus-valk met de bonte veren, die over de hemel heentrekt, gelijk de Majesteit van Re'.
      ii. 'Gelijk Re over Apap triomfeert, zo triomfeert farao over zijn vijanden.'
      iii. 'Farao verjaagt al uw vijanden, o Re, de levende en de dode.'
      iv. De lichtgod Šu weert de zonen van Apap, de slang der duisternis, af bij de oostelijke grens van Egypte.
      v. Thotmes IV doodt als sfinx zijn vijanden:
         (1) Zijn naam staat naast de sfinx.
         (2) Boven de sfinx staat 'de heer des hemels' (= Horus van Edfu) en daarboven 'de schaduw van Re'.

   b. **Commentaar**:
      i. **De sfinx is op de eerste plaats de zonnegod, niet de koning**: Horus vernietigt als sfinx zijn vijanden.
      ii. Meestal wordt de koning als stier, leeuw of panter afgebeeld, zonder kosmologische betekenis.
      iii. Het verband tussen de zonnegod c.q. de sfinx en de koning is wel nauw, vergelijk a.5.

2. **De griffioensfinx**:
   a. De griffioen is een **gevleugelde leeuw met valkenkop**, dus Horus van Edfu.
   b. Oudste beeld:
      Usertesen III als griffioen met daarnaast zijn eerste naam, Cha-kau-re, 'de levensgeesten van Re gaan stralend op'. De griffioen vertrapt de vijanden.
   c. Commentaar:
      i. De griffioen is een vereenvoudiging van de gewone sfinx.
      ii. Hij treedt op daar waar het leven van de zonnegod opgaat.

3. **De vrouwelijke sfinx**:
   a. De vrouwelijke sfinx stelt de **koningin** voor.
   b. Het oudste vrouwelijke sfinxbeeld is tevens de oudste sfinx (in de graftempel van Djedefre (Kristensen: Ded-ef-re, de opvolger van Cheops).
   c. Vrouwelijke sfinxen vertrappen niet de politieke vijanden, maar de machten des doods, die de verrijzenis willen beletten.

4.7 De sfinx met offeranden

1. **De sfinx met de zalfvaas**:
   a. **Afbeeldingen**:
      i. De liggende sfinx met armen (i.p.v. voorpoten) en een zalfvaas in de handen.
      ii. Sfinx en koning zijn naast elkaar afgebeeld, beiden met een zalfvaas in de handen.

   b. **Commentaar**:
      i. Deze sfinx is de **koning in zijn priesterlijke functie**: hij brengt het zalfoffer aan de god.
      ii. De sfinx met zalfvaas komt veel voor en drukt een wezenlijke eigenschap van de sfinx uit.

   c. De **betekenis van het zalfoffer**:
      i. Men zalft zowel de mummie als het godenbeeld om de opstanding te bewerkstelligen.
      ii. Deze handelingen worden verricht door de zoon resp. de koning of door plaatsvervangers.
      iii. De vernieuwing van het goddelijke leven geschiedt dus door het zalfoffer, maar ook door de kracht van de leeuwgod of de sfinx.
      iv. De sfinx met zalfoffer is dan de combinatie van beide mogelijkheden.

2. **De sfinx met het beeld van de godin Ma'at**:
   a. **Afbeeldingen en teksten**:
      i. Zie 4.3-b.
      ii. De koning richt zich tot Amon-Re, terwijl hij het Ma'at-offer brengt:
         (1) 'Gij leeft door Ma'at; uw rechteroog is Ma'at, uw linkeroog is Ma'at; uw vlees en ledematen zijn Ma'at; de adem van uw borst en van uw hart is uit Ma'at.'
         (2) 'Zij wordt u gebracht om u tevreden te stellen, (want) uw hart en uw ziel leven door haar.'
         (3) 'Zij is met u iedere dag, wanneer gij in het dodenrijk afdaalt; met haar gaat gij onder en door haar groeit gij op.'

   b. **Commentaar**:
      i. De koningsfinx reikt het beeld van Ma'at aan de god over.
      ii. Door deze laatste heilige handeling (die alle andere samenvat) wordt het goddelijke leven eeuwig gemaakt door de regelmatige op- en ondergang.
      iii. De koning in de gedaante van de sfinx brengt dit offer aan de god, waarbij de kracht en het wezen van de sfinx op hem worden overgedragen.

4.8 De sfinx en de mens

De positie van de afgestorven mens i.t.t. de koning:

1. Hij bezit hetzelfde eeuwige leven als de koning en vereenzelvigt zich met de gestorven en verrijzende god.
   Vanaf het Middel-Rijk
   a. is hij in de dood Osiris geworden;
   b. is hij onvergankelijk als Re geworden;
   c. eigent hij zich de kracht van de sfinx toe.

2. Hij wordt echter **nooit gelijk aan de koning of aan** diens symbool, **de sfinx**.

3. De sfinx dient slechts als **beschermer** van de dode en komt als zodanig in graven voor.
   Graf van Apriës:
   'Ik bescherm uw graf, bewaak de grafkamer en weer de indringer af.'

4.9 De naam van de sfinx

4.9.1 De sfinx als Ḥw, ‘het bevel’ van de zonnegod

De namen van de sfinx drukken zijn wezen uit:

a. **Afbeeldingen en teksten**:
   1. Ḥw, **‘bevel’**:
      i. De sfinx te Gizeh heet
         ‘Ḥw van Harmachis’, d.w.z. ‘het bevel van de zonnegod’.
      ii. De hoofden van Osiris, Chepera, Re en Tum heten
         wd mdw (‘het bevel’) van Osiris enz. (zie 3.2.2.2-a.5 en b.3.iii).
      iii. Afbeelding in de Dendera-tempel:
         (a) Šu, Tefnut en de hemelgodin Nut.
         (b) De hemelkoe met de zonneschijf tussen de hoorns en de zonneboot in haar lichaam.
         (c) Vóór de koe een persoon, genaamd Ḥw, die een ei (het zonne-ei) aan de koe aanbiedt.
      iv. Piramideteksten:
         Osiris verrijst tot eeuwig leven
         (a) ‘op bevel van Horus’ of
         (b) ‘door het woord van Horus’ of
         (c) ‘door het goddelijk woord’.
      v. Piramideteksten:
         De gestorven koning is
         ‘het goddelijk schrift, dat spreekt wat bestaat en schept wat nog niet is’.

   2. Afbeelding te Esne:
      Sfinx, genaamd **Heka, ‘toverkracht, magisch woord’**.

b. **Commentaar**:
   1. Het ‘bevel’ is de magische machtspreuk, het goddelijke woord dat schept.
   2. De persoon met het ei (a.1.iii.c) verbindt de sfinx, die ook Ḥw heet, met Aker, die ook het ei draagt (zie 3.3), zodat Ḥw het scheppende woord is bij de geboorte van de zon uit het ei.
   3. Het scheppende woord vormt dus de kracht en het wezen van de sfinx.

4.9.2 De Duat-beelden en de naam van de sfinx

a. **Afbeeldingen en teksten**:
Het boek van Am-Duat, 6e uur:
Voorstellingen van de drie huizen van Re in het dodenrijk:
1. 'Het huis der verheerlijking (*herkennu* of *dua*) van Re' met daarin de achterste helft van een **leeuw**. Het leeuwteken betekent 'magische kracht, toverkracht'.
2. Het huis met de **vleugel** met een duistere zinspeling op de vechtplaats van Re.
3. 'Het huis van de samenstelling van Re' met daarin een **mensenhoofd**.
   Tekst:
   'De stem van het hoofd stelt zijn [Re's] ledematen, deze Duat-beelden, samen.'

b. **Commentaar**:
1. ad a.1:
   i. De betekenis van ***herkennu*** volgens Dodenboek 17:
      De zonnegod die de overwinning bevecht heet:
      'de verheerlijking (*herkennu* = heerlijkheid, glorie, δοξα) van Re'.
   ii. 'Glorie', gecombineerd met '**magische kracht**', levert dan op:
      De glorie van Re is de mysterieuze kracht, namelijk van de verrijzenis uit de dood.

2. ad a.2:
   De zinspeling op de **vechtplaats** stemt overeen met het concept van de **gevleugelde zonneschijf** als de strijdende zonnegod.

3. ad a.3:
   i. De betekenis van '**de samenstelling van Re**':
      De samenstelling van een gestorven god of mens is zijn verrijzenis uit de dood, zijn herleving, vereniging tot levend geheel (zie doc. De ark van Jahweh).
   ii. De **ledematen** heten Duat-beelden, namelijk de delen waaruit de sfinx bestaat: leeuw, hoofd en vleugel.
   iii. **'De stem van het hoofd'** is dezelfde stem die het 'magische bevel' uitspreekt, komend uit het hoofd van Osiris dat uit het dodenrijk omhoogsteekt, waardoor de verrijzenis geschiedt.

4. De betekenis van Ḥw**, 'het bevel'** wordt hierdoor nog duidelijker en komt overeen met de magische spreuk, de kracht tot eeuwig leven.

4.9.3 De sfinx als Ḥw, ‘levensmiddelen’

a. **Algemene opmerkingen**:
   1. Ḥw betekent:
      i. het bevel;
      ii. levensmiddelen.

   2. De magische kracht, het geestelijk levensbeginsel dat in ‘het bevel’ schuilgaat, bevindt zich eveneens in de levensmiddelen.

b. **Teksten**:
   1. **De Shabaka-tekst**:
      i. Ptah schiep door zijn woord de wereld en ‘maakte de mannelijke en vrouwelijke levensgeesten, hij maakte alle spijzen en offeranden door dit woord’.
      ii. ‘Hij [Ptah] is het die alle goden deed ontstaan, en uit hem komen alle dingen voort, als offerande en spijs, als godenoffer en alle goede dingen.’
   2. **Piramide-teksten**:
      De kracht waardoor de dode eeuwig leeft, is zijn magische kracht, maar ook zijn voedsel:
      i. ‘Zijn uitrusting aan levensmiddelen is groter dan die der goden.’
      ii. Hij ‘bezit de spijs der eeuwigheid en de drank der oneindigheid’.
      iii. ‘Wat op de stem verschijnt’ = de offerande die de dode onsterfelijk maakt.
      iv. ‘Het brood van de dode wordt door de aardgod gesproken, en komt uit de mond der enneade (= hemelgodin) voort.’
      v. *Ba-tau*, ‘ziel der broden’, is een naam van Osiris.
      vi. ‘Opstaan-zitten’ betekent:
         (a) leven;
         (b) spijs-drank.

c. **Commentaar**:
   1. De dubbele leeuwgod zorgt eveneens voor het materiële onderhoud van de dode, omdat spijs en drank de tastbare symbolen van spontaan leven zijn (zie 2.5).
   2. ad b.1:
      De eerste schepselen waren het magische woord en de levensmiddelen.
   3. ad b.2.ii-iv:
      De **magische kracht** werkt:
      i. in het **woord** dat schept;
      ii. in het **voedsel** dat doet groeien.
   4. ad b.2.v-vi:
      De Ouden meenden dat voedsel een levensgeest had.

4.9.4 De sfinx als Ḥw, het symbool van het hoogste inzicht

De magische kracht van het woord is tevens **inzicht in het mysterie van de opstanding**:

a. **Teksten**:
   1. Ḥw (of anders Heka, 'tovermacht') zorgt samen met Sia, 'wijsheid', voor het leven van Re in het dodenrijk.
   2. De dode 'leeft in alle eeuwigheid' door de tovermacht en de wijsheid van de goden te gebruiken als voedsel.
   3. Ḥw en Sia bestonden vóór de schepping.
   4. Ḥw en Sia bestonden (elders) uit het bloed van Re na zijn zelfontmanning.
   5. Over de wijsheid:
      'Ik ben gisteren en ik ken morgen.' (zie 2.1-a.4).

b. **Commentaar**:
   1. **Re's zelfontmanning** betekent
      i. dat hij in het westen zijn levenskracht verloor;
      ii. dat hij zijn teelkracht verloor, welke overging in
         (a) Ḥw, het magische woord
         (b) Sia, de wijsheid
      iii. dat hij hierdoor en (dus) door de schepping van Ḥw en Sia en hun werkzaamheid zijn eigen verrijzenis tot stand brengt.

   2. Het wezen van de sfinx is:
      i. magisch bevel;
      ii. mystiek inzicht en wijsheid.

   3. Dit mystieke inzicht wordt gedragen door het magische bevel, nl. de stem van het mensenhoofd (zie 4.9.2-a.3 en b.3.iii).

   4. De Ouden hadden gelijk (zie 1-3):
      De **sfinx is het zinnebeeld van kracht, gepaard aan inzicht**: een leeuw met mensengezicht.

5 De Griekse sfinx (1)

a. **Algemene opmerkingen**:
De meningen over het **verband tussen de Griekse en de Egyptische sfinx** verschillen:
1. Wiedemann:
Er is geen verband.
2. Sourdille:
Er is geen verband.
3. Kristensen:
   i. Er is wel verband indien het karakter van de Egyptische sfinx wordt doorzien.
      (a) De Egyptische denkbeelden over de sfinx kwamen naar Griekenland; vergelijk:
         (1) de grafpoort te Xanthos met twee leeuwen;
         (2) de toegangspoort te Mycene met twee leeuwen.
      (b) Beide sfinxen hebben een funerair karakter.

b. **De sfinx en de hemeldrager**:
1. **Afbeeldingen**:
   i. **Vaas uit Ruvo**:
   De Griekse sfinx, zittend voor Atlas.
   ii. **Amfora uit Apulië**:
      (a) Voorzijde:
      De dood van Archemoros.
      (b) Achterzijde:
         (1) de tuin der Hesperiden (die in het oosten lag);
         (2) de boom der onsterfelijkheid;
         (3) de slang Ladon;
         (4) Helios met zijn tweespan, opstijgend uit de tuin;
         (5) bovenaan:
         de hemeldragende Atlas.

2. **Commentaar**:
   i. ad b.1.i:
      (a) De Griekse denkbeelden over deze voorstelling zijn niet bekend.
      (b) De voorstelling wordt wel verklaard door vergelijking met de ideeën rond de Egyptische sfinx:
         (1) De leeuwgod **Šu** tilt de hemel op om de zon door te laten.
         (2) De aanwezige **sfinxen** geven hem de kracht hiertoe.
   ii. ad b.1.ii:
   Deze voorstelling wordt eveneens verklaard door de **Egyptische kosmologie**:
      (a) Vanuit de *Iaru*-velden in het oosten
      (b) gaat de zon op
      (c) uit de levensboom.
      (d) Bij de boom wordt de slang Apap gedood, de vijand van Re
      (e) terwijl Šu het hemelgewelf optilt.

6 De Griekse sfinx (2)

Het raadsel van de sfinx:

a. **Overlevering**:
   1. Het raadsel van de Griekse sfinx:
      Wie is het die één stem heeft en eerst op vier voeten, dan op twee en ten slotte op drie loopt?
      Oidipous lost het raadsel op: de mens; en daarmee vernietigt hij de sfinx.
   2. Tekst op de stèle van de Egyptische sfinx:
      De sfinx is Harmachis-Chepera-Re-Tum, de zonnegod in al zijn fasen.
   3. Voorstellingen van de zon bij de Egyptenaren:
      De zon is als een klein kind bij haar opgang, een volwassen man in de middag en een gebogen grijsaard met staf bij zonsondergang.

b. **Commentaar**:
   1. De sfinx van Gizeh geeft haar eigen raadsel op, nl. het **mysterie van haar geboorte en dood**.
   2. De stem is het scheppende woord of het bevel, waardoor het mysterie zich openbaart.
   3. De stem is de draagster van het wezen der sfinx.
   4. Het raadsel is geen kinderraadsel, maar een mysterie.

7 De betekenis van *iachut*

a. ***Iachut*** betekent:
   1. plaats van het licht;
   2. dodenrijk, nachtelijke verblijfplaats der zon;
   3. horizon (de oostelijke en westelijke).

b. Dit wordt gesteund door de volgende gegevens:
   1. **Am-Duat, 9e uur**:
      Re zegt tegen de goden vóór zijn boot:
      'Gij goden die de boot van Re trekt, Gij die in de *iachut* bootdienst verricht, totdat hij [Re] de oostelijke poort van de hemel bereikt zal hebben ...'
   2. **Sarcofaagtekst**:
      Nut wordt toegesproken:
      'Heil dir, du Hohe ..., Lichtwohnung (*iachut*) der Sonnenscheibe, Halle des Mondes, der in ihr auf und niedersteigt.'
   3. **Piramidetekst 616**:
      'Haar lijf [Nut als doodskist] is de *iachut*, wanneer zij met haar aangezicht de duisternis vernietigt.'
   4. **Dendera**:
      Het teken van *iachut* staat tussen de hiërogliefen van het westen en het oosten, d.w.z. in het dodenrijk, waar het licht geboren wordt.
   5. **Boven de ingang van de koningsgraven**:
      Het teken van *iachut* is de westelijke en de oostelijke berg met daartussen de zonneschijf. Vergelijk a-1.i-1.ii.
   6. **Piramideteksten**:
      Het teken van *iachut* is de ellips als beeld van het dodenrijk, bijv. 'het zand van Sokaris' in Am-Duat, 5e uur.
   7. **Piramidetekst 580**:
      Naam van het graf (of het dodenrijk) is 'de (verborgen) *iachut*', zoals 'de verborgen (donkere) hemel'.

8 Concordantietabel

Zoek (nogmaals) uw onderwerp in de rechterkolom, selecteer en kopieer de term(en) in de linkerkolom en zoek hiermee in de tekst (Ctrl-C, Ctrl-home, Ctrl-F, Ctrl-V)

1. index van namen
2. Index van categorieën en termen

1. Index van namen

Abydos	Abdju = eg. ꜣbḏw = Ebōt = kopt. Εϩωτ gr. Abydos (Αβυδος) = Arabet Abydos = mod. El-'Araba El-Madfūna (Eg.) (topogr./archeol. site, tussen Suhai en Qina, gvm. Suhaj)
Aelianus	Aelianus, Claudius (3) = gr. Klaudios (1) Ailianos (Κλαυδιος (1) Αιλιανος) (L/R) (auteur) [Claudius Aelianus, Klaudios Ailianos, Κλαυδιος Αιλιανος]
Aker	Aker = Akar = pl Akeru = ꜣkr (Eg.) (god)
'vlees'	Aker: 'Vlees' (Eg.)
Morgen	Aker: Duau (1) = eg. dwꜣ-w = nl. Morgen (3) *of* Ochtend (Eg.) (leeuwgod als deel van Aker) [Duaj, Tuau,Tauai, tuá, ṭua]
Gisteren	Aker: Sef = eg. sf = nl. Gisteren (1) (Eg.) (leeuwgod als deel van Aker)
Ichnaton	Amenhotep IV (< gr. Amenophis (Αμενωφις) < eg. Amāna Ḥātpa) = Achnaton = Akhenaten = Echnaton = Ichnaton = Ikhnaton = Khuenaten) (Eg.) (koning)
Amon	Amon (1) = Amun = Amoun = Amen (1) = Ammon (2) = Hamon = eg. jmn = gr. Αμουν = Αμμων (Eg.) (god)
Apap	Apap = Apep = eg. ꜥꜣpp = gr. Apophis (Αποφις) (Eg.) (slang)
Apriës	Apriës = gr. (Herodotus) Απριης = = gr. (Diodorus) Ουαφρης = (Manetho) Οαφρης = eg. Wahibre = wꜣḥ-jb-rꜥ = bijb. Hofra = hebr. Ḫāp̄era (Eg.) (koning) [Wahibra, Apries, Haaibre, Oeahibre, Hophra]
Apulië	Apulië = it. Puglia (It.) (regio)
Atlas	Atlas (Ατλας) (Gr.) (god)
Nefer-Tum	Atum = Atem = Tem = Temu = Tum = Atmu = eg. jtm = tm (Eg.) (god)
Tum	Atum = Atem = Tem = Temu = Tum = Atmu = eg. jtm = tm (Eg.) (god)
West-Azië	Azië, West-
Edfu	Behedet = Behdet = eg. bḥdt = Djeba = eg. ḏbꜣ = Atbo = kopt. ⲁ̀ⲧⲃⲱ = Ⲧⲃⲱ = mod. Edfu = Tell Edfu = arab. Idfū = gr. Απολλωνος πολις μεγαλη = lat. Apollonos Superioris = Apollinopolis (Eg.) (topogr./archeol. site, tussen Esna en Aswan, gvm. Aswan = Asswan)
Deir-el-Bahari	Deir el-Bahari = arab. al-Dayr al-Baḥrī (Eg.) (archeol. site, graf- en tempelgebied, tWv Luxor, gvm. Luxor = Al Uqsur)
Ded-ef-re	Djedefre = Djedefra = eg. ḏd.f-rꜥ = Radjedef = eg. rꜥ-ḏd.f = Rhatoises ('Ρατοισης bij Manetho) (Eg.) (koning)
Djedefre	Djedefre = Djedefra = eg. ḏd.f-rꜥ = Radjedef = eg. rꜥ-ḏd.f = Rhatoises ('Ρατοισης bij Manetho) (Eg.) (koning)
Egyptische	Egypte = Kemet = Kumat = eg. km.t = Khēmi = kopt. Ϫⲏⲙⲓ = akk. Miṣru = arab. Miṣr = hebr. Mitzráyim = gr. Αιγυπτος (Afr.-Eg.) (land), Egyptisch, Egyptenaar
Esne	Esne = Esna = Iunit = eg. jwnjt = Ta-Senet = eg. tꜣ-snt = Snē = kopt. Ⲥⲛⲏ = arab. Isnā = gr. Latopolis = Letopolis (Λατοπολις bij Strabo) = Latonpolis (Λατωνπολις bij Ptolem.) = Latton (Λαττων bij

	Hierocles) = lat. Lato (Eg.) (topogr./archeol. site, tussen Luxor en Edfu, gvm. Luxor = Al Uqsur)
Europa	Europa (2) (Eur.) (continent), Europees, Europeaan
Geb [voorafgegaan en gevolgd door een spatie]	Geb = Seb = Keb = eg. gb (Eg.) (god)
Geb’	Geb = Seb = Keb = eg. gb (Eg.) (god)
Geb.	Geb = Seb = Keb = eg. gb (Eg.) (god)
Gizeh	Gizeh = arab. al-Gīzah (Eg.) (topogr./archeol. site, tZWv Caïro, gvm. Gizeh = Al Jizah)
Griek	Griekenland = lat. Graecia = gr. Hellas = Ellas = Hellada = Ellada (Έλλας = Ελλας = Έλλαδα = Ελλαδα) (Eur.-Gr.) (land), Grieks (Oud-Grieks), Griek
Harmachis-Chepera-Re-Tum	Harmachis-Chepera-Re-Tum (Kristensen) = Ḥeru-khuti-Rā-Temu-Khepera (Wallis-Budge) = Horemakhet-Khepri-Ra-Atum = eg. ḥrw-m-ꜣḫt-ḫpr-rꜥ-tm (Eg.) (god van de sfinx) [Heru-khuti-Ra-Temu-Khepera]
Hatshepsut	Hatšepsut = Hatchepsut = Hatsjepsoet = eg. ḥꜣ.t-šps.wt (Eg.) (koningin) [Hatsepsut, Hatshepsut]
Heka	Heka = Hekau = eg. ḥkꜣ = ḥkꜣw (Eg.) (god en sfinx)
Helios	Helius = gr. Helios (Ήλιος) = hom. Ēelios (Ηελιος) (Gr.) (god)
Hettieten	Hettieten (Azië-H/H) (volk, in Klein-Azië en N-Syrië), Hettiet, Hettitisch; Hett. taal: hett. *našili* = *nešili* = *nešumnili* = nl. Nesitisch [Hethieten, Hittieten, neshili, nesili]
Horemheb	Horemheb Meryamon = eg. ḥr-m-ḥꜣb-mrj.n-jmn = gr. Άρμαις (bij Josephus) = Αρμεσις (bij Africanus) (Eg.) (koning) [Horemhab, Haremhab]
Horus	Horus = eg. ḥr.w = gr. Ώρος (Eg.) (god)
grote god, heer des hemels	Horus: ‘Grote god, heer des hemels’ (Eg.)
de heer des hemels	Horus: ‘Heer des hemels’ (Eg.)
Harmachis	Horus: Hor-em-akhet = Heru-em-akhet = Har-em-akhet = eg. ḥrw-m-ꜣḫt = gr. Άρμαχις = Harmachis (verschijning) = nl. Horus-in-de-horizon (Eg.) (god) [Horemachet, Horemakhet, Haremachet]
Ḥw	Hu = eg. Ḥw (Eg.) (sfinx)
Isis	Isis (1) = gr. Ισις = eg. ꜣst = Aset = Auset = Eset = kopt. Ϩϲє = Ϩϲι (Eg.) (godin)
Dendera	Iunet = eg. jwnt = Tantere = Tantarer = eg. tꜣ-n-trr = Taentem = eg. tꜣ-n-tm = gr. Tentyris (Τεντυρις) = Tentyra (Τεντυρα) = mod. Dendera = arab. Dandarah (Eg.) (topogr./archeol. site, bij Qina tNv Luxor, gvm. Qina = Kena)
Heliopolis	Iunu = eg. jwnw = Awnu = Annu = Innu = hebr. Ôn = Āwen = gr. Heliopolis (Ήλιουπολις) = lat. Heliopolis in Augustamnica = Solis oppidum (Eg.) (archeol. site, op locatie van de wijk Ain Shams, Caïro, gvm. al-Qāhirah) [Ioenoe, On, Awen]
Chepera	Khepri = Chepri = Khepera = Chepera = eg. Ḫprj (Eg.) (god)
Cheops	Khnum Khufu = eg. ḫnmw ḫwj.f-wj = Chnum Chufu = Khufu = Chufu = gr. Cheops (Χεοψ, bij Herodotus en Diodorus) = Souphis (Σουφις bij Manetho) = Sofe (Σοφε bij Josephus) = arab. Saurid = Salhuk (Eg.) (koning)
Kristensen	Kristensen, William Brede (auteur)
Ladon	Ladon (2) (Λαδων (2)) (Gr.) (slang)
Leiden	Leithen (1143) = Leda (1206) = mod. Leiden (Ne.) (topogr., tNv Den Haag, Zuid-Holland) [Leyden]
Leidse	Leithen (1143) = Leda (1206) = mod. Leiden (Ne.) (topogr., tNv Den Haag, Zuid-Holland) [Leyden]
Ma’at	Ma’at = eg. mꜣꜥ.t = Māt = Mayet (Eg.) (godin) [Maat, Maät]
Memphis	Memphis = Men-nefer = eg. mn-nfr = Memfi = Mefi = kopt. Ϻєϥϥι = gr. Μεμφις = bijb. Mof = Nof = mod. Mīt Rahīna (Eg.) (topogr., tZv Caïro, gvm. Gizeh = Al Jizah) [Memfis, Mit Rahina]

Min (identiek aan Amon);	Min = eg. mnw (Eg.) (god)
Mycene	Mycene = lat. Mycenae = gr. Mykene (Μυκηνη) = Mykenai (Μυκηναι) (Gr.) (archeol. site, tNOv Mykines = vrm. Charvati (tNv Argos), NO-Peloponnesus, Peloponnesos), Myceens, Mycener
Nephthys	Nephthys (Νεφθυς) = eg. nbt-ḥwt = Nebt-Het = Nebet-Het (Eg.) (godin)
Nut [voorafgegaan door een spatie]	Nut = eg. nwt = Nunut = Nenet = Naunet = Nuit (Eg.) (godin) [Noet]
Nut wordt	Nut = eg. nwt = Nunut = Nenet = Naunet = Nuit (Eg.) (godin) [Noet]
[Nut	Nut = eg. nwt = Nunut = Nenet = Naunet = Nuit (Eg.) (godin) [Noet]
Oidipous	Oedipus = gr. Oidipous (Οιδιπους) (Gr.) (koning, zoon van Laius)
Archemoros	Opheltes (Οφελτης) = lat. Archemorus = gr. Archemoros (Αρχεμορς) (Gr.) (myth. fig., zoon van Lycurgus)
Osiris	Osiris = gr. Οσιρις = eg. wsjr (var. ꜣsjr = jsjrj) = Asar = Wesir = Usir (e.a.) = kopt. Ογσιρε = Ογσιρι (Eg.) (1. god, 2. farao na de dood, 3. de mens na de dood)
Ba-tau	Osiris: 'Bata' (2) = eg. 'bꜣtꜣ' = 'Ba-taw' (Kristensen) = 'Ziel des broods' (Eg.) (god)
Gisteren	Osiris: 'Sef' = eg. 'sf' = 'Gisteren' (2) (Eg.) (god)
Plutarchus	Plutarchus = gr. Ploutarchos (Πλουταρχος) = lat. Lucius Mestrius Plutarchus (Gr.) (auteur)
Ptah	Ptah = eg. ptḥ = kopt. Πταϩ = gr. Φθα (Eg.) (god)
Horemheb, Ramses	Ramses (3) III (Eg.) (koning) [Ramesses, Rameses]
Ramses VI	Ramses (6) VI (Eg.) (koning) [Ramesses, Rameses]
Ramses VII	Ramses (7) VII (Eg.) (koning) [Ramesses, Rameses]
Re [voorafgegaan door een spatie] *passim*	Re = Ra = eg. rˁ = rˁw (Eg.) (god) [rˁ]
(Re	Re = Ra = eg. rˁ = rˁw (Eg.) (god) [rˁ]
-Re	Re = Ra = eg. rˁ = rˁw (Eg.) (god) [rˁ]
Re's	Re = Ra = eg. rˁ = rˁw (Eg.) (god) [rˁ]
Re]	Re = Ra = eg. rˁ = rˁw (Eg.) (god) [rˁ]
Re trekt	Re = Ra = eg. rˁ = rˁw (Eg.) (god) [rˁ]
Re is Ruti	Re = Ra = eg. rˁ = rˁw (Eg.) (god) [rˁ]
Re zegt tegen	Re = Ra = eg. rˁ = rˁw (Eg.) (god) [rˁ]
Re is een	Re = Ra = eg. rˁ = rˁw (Eg.) (god) [rˁ]
Re in het	Re = Ra = eg. rˁ = rˁw (Eg.) (god) [rˁ]
Re met ramskop	Re = Ra = eg. rˁ = rˁw (Eg.) (god) [rˁ]
Morgen', d.w.z. **Re**	Re: 'Duau' (2) = eg. 'dwꜣ-w' = 'Morgen' (4) (Eg.) (god) [Duaj, Tuau,Tauai, tuá, ṭua]
Gisteren en Morgen, Osiris en Re	Re: 'Duau' (2) = eg. 'dwꜣ-w' = 'Morgen' (4) (Eg.) (god) [Duaj, Tuau,Tauai, tuá, ṭua]
Romeinen	Rome = lat./it. Roma (L/R-It.) (topogr./archeol. site, Lazio) = (overdr.) Romeinse rijk (L/R) (land, rond de MZ), Romeins, Romein
Ruti	Ruti = eg. rwtj (Eg.) (leeuwgodenpaar)
Ruvo	Ruvo di Puglia (It.) (topogr., tWv Bari, Apulië)
Sahu-Re	Sahure = eg. sꜣḥu-rˁ = gr. Σεφρης (Eg.) (koning) [Sahu-Re, Sahoere]
Cha-kau-re	Senusret III = Senwosret = Senwosri = eg. s-n-wsr.t = gr. Sesostris (Σεσωστρις) = Khakaure = Chakaure = Chaikaure = eg. ḫˁj-kꜣw-rˁ = (foutief) Usertesen (Eg.) (koning) [Senuseret, Senoeseret]
Usertesen III	Senusret III = Senwosret = Senwosri = eg. s-n-wsr.t = gr. Sesostris (Σεσωστρις) = Khakaure = Chakaure = Chaikaure = eg. ḫˁj-kꜣw-rˁ = (foutief) Usertesen (Eg.) (koning) [Senuseret, Senoeseret]
Seti I	Seti I Merenptah = eg. stẖj mr.j n ptḥ = gr. Sethos (Σεθως = Σεθωσις) (Eg.) (koning)
Sokaris	Sokar = Saker = Seker = eg. skr = gr. Sokaris (Σοκαρις) (Eg.) (god)

‘vlees’	Sokar: ‘Vlees’ (2) = ‘jwf’ (Eg.) (god)
Sourdille	Sourdille, Camille (auteur)
Šu	Šu = eg. šw (Eg.) (god) [Shu, Sjoe]
Šu-Tefnut	Šu-Tefnut (Eg.) (tweelinggodenpaar)
Turijn	Taurasia (kelt.-lig.) = lat. Castra Taurinorum = Colonia (14) Julia Augusta Taurinorum = (Plin.) Augusta (7) Taurinorum = (Tac.) Colonia (14) Taurina = (later) Taurinum = gr. (Ptol.) Αυγουστα Ταυρινων = it. Torino = nl. Turijn (topogr., tNWv Genua, Piëmont) [Colonia Taurina, Colonia Julia Augusta Taurinorum, Augusta Taurinorum]
Thotmes IV	Thutmosis (4) IV (Eg.) (koning)
Wiedemann	Wiedemann, Alfred (auteur)
Xanthos	Xanthus = gr. Xanthos (Ξανθος) = lyc. Arñna = hett.-luw. Arinna (2) = turk. Ksantos (Turk.-Gr.-Lyc.-) (archeol. site, tNv Kınık (tZv Fethiye) bij de r. Xanthos = Sibros = Sirbis = turk. Eşen Çayı, Akdeniz Bölgesi)

2. Index van categorieën en termen

berg	Aardhoogte: berg
zand	Aardmaterie: zand (= Eg. dodenrijk)
adem	Adem
De eerste schepselen waren het magische	Begin: eerste/oudste schepselen: levensmiddelen
De eerste schepselen waren het magische	Begin: eerste/oudste schepselen: woord, het magische
ziel is de oudste der schepselen	Begin: eerste/oudste schepselen: ziel
oorsprong van de decoratie	Begin: oorsprong van de Egyptische leeuwenversiering
woord dat als gedachte in het hart is	Begin: oorsprong van het woord in het hart
oorspronkelijke duisternis	Begin: oorspronkelijke duisternis
beschermende functie	Beroep en functie: bewaker
beschermer	Beroep en functie: bewaker
houdt de wacht	Beroep en functie: bewaker
hemeldrager	Beroep en functie: drager van de hemel
indringer	Beroep en functie: indringer
bemanning van de zonneboot	Beroep en functie: schepeling (bemanning)
eigent zich deze kracht en overwinning	Bezit en roof: verwerving van macht
bloed	Bloed
bomen	Boom
boom	Boom
levensboom	Boom: levensboom
boom der onsterfelijkheid	Boom: levensboom
boot	Boot
boot der aarde	Boot: '~ der aarde' (Eg.)
aardboot	Boot: aardboot
steven	Boot: steven
zonneboot	Boot: zonneboot
console	Bouwwerk: console
nest	Bouwwerk: dierenverblijf: nest
grafgebouw	Bouwwerk: grafgebouw
huizen	Bouwwerk: huis
ingang	Bouwwerk: ingang
Louvre	Bouwwerk: museum: 'Louvre' (Parijs) (Frankr.)
deurposten van de wereldpoort	Bouwwerk: pyloon (deurpost)
pylonen	Bouwwerk: pyloon (deurpost)
Sfinxenallee	Bouwwerk: sfinxenallee
uitgang	Bouwwerk: uitgang
gewelf	Bouwwerk: zoldering: gewelf
zuilen	Bouwwerk: zuil
waarvan de zuilen aan	Bouwwerk: zuil, steun-; hemeldragende niet-centrale (een van de vier aan het uiteinde van de wereld)
wezens	Bovennatuurlijk en lichamelijk wezen: wezen, bovennatuurlijk
cultus	Cultus (verering, aanbidding)
funerair	Cultus: dodencultus
dier	Dier
antilope	Dier: antilope
kever	Dier: insect: kever
krokodillen	Dier: krokodil
leeuw	Dier: leeuw
leeuw van Aker	Dier: leeuw: Aker-leeuw (Eg.)
panter	Dier: panter
ram [voorafgegaan en gevolgd door een spatie]	Dier: schaap: ram
ramsfinx	Dier: schaap: ram
ramshoorns	Dier: schaap: ram

ramskop	Dier: schaap: ram
tempeldieren	Dier: tempeldier
dodenrijk	Dodenrijk
Amenti	Dodenrijk: ‘Amenti’ (Eg.)
Duat	Dodenrijk: ‘Duat’ (Eg.)
huis der verheerlijking (*herkennu* of *dua*)	Dodenrijk: ‘Huis der verheerlijking (*herkennu* of *dua*) van Re in het dodenrijk’ (Eg.)
huis met de **vleugel**	Dodenrijk: ‘Huis met de vleugel van Re in het dodenrijk’
huis van de samenstelling van Re	Dodenrijk: ‘Huis van de samenstelling van Re in het dodenrijk’
drie huizen van Re in het dodenrijk	Dodenrijk: ‘huizen van Re in het dodenrijk, Drie’ (Eg.)
land des levens	Dodenrijk: ‘Land des levens’ (Eg.)
nest van de ziel	Dodenrijk: ‘Nest van de ziel’ (Eg.)
zijn zand	Dodenrijk: ‘Zand’ (Eg.)
onderwereld	Dodenrijk: loc.: onderwereld
iachut	Dodenrijk: loc.: onderwereld: term: *iachut* (Eg.)
afgestorvene	Dood en leven: afgestorvene
dode [+ spatie]	Dood en leven: afgestorvene
gestorven mens	Dood en leven: afgestorvene
Gisteren	Dood en leven: afgestorvene: ‘Gisteren’ (3) (Eg.)
Morgen	Dood en leven: afgestorvene: ‘Morgen’ (Eg.)
dode leeuw	Dood en leven: afgestorvene: dode leeuw
mummie	Dood en leven: afgestorvene: mummie
bloeit	Dood en leven: bloei
dood	Dood en leven: dood
gestorven	Dood en leven: dood
geboorte	Dood en leven: geboorte
geboren wordt	Dood en leven: geboorte
Groei	Dood en leven: groei
leeft	Dood en leven: leven
leven	Dood en leven: leven
leven der aarde	Dood en leven: leven der aarde (natuur)
goddelijke leven	Dood en leven: leven, onvergankelijk goddelijk
eeuwig leven	Dood en leven: leven, onvergankelijk goddelijk
eeuwige leven	Dood en leven: leven, onvergankelijk goddelijk
onvergankelijk	Dood en leven: leven, onvergankelijk goddelijk
onvergankelijk leven	Dood en leven: leven, onvergankelijk goddelijk
wereldleven	Dood en leven: leven, onvergankelijk goddelijk
Opstaan-zitten	Dood en leven: leven: ‘opstaan-zitten’ (Eg.)
levensbeginsel	Dood en leven: levensbeginsel
levensbron	Dood en leven: levensbron
levensfunctie	Dood en leven: levensfunctie
onsterfelijk	Dood en leven: onsterfelijkheid
gedood	Dood en leven: vernietiging
gevallen	Dood en leven: vernietiging
vernietigd	Dood en leven: vernietiging
vernietiger	Dood en leven: vernietiging
vernietiging	Dood en leven: vernietiging
vernietigt	Dood en leven: vernietiging
verslaan	Dood en leven: vernietiging
vertrappen	Dood en leven: vernietiging
vertrapt	Dood en leven: vernietiging
vernieuwing	Dood en leven: vernieuwing
vernieuwt	Dood en leven: vernieuwing
drie	Drie
drievoudige	Drie: drievoudigheid
Eén	Eén: eenheid
zijn feitelijk een	Eén: eenheid

enkele	Eén: enkelvoudigheid
Enkelvoudig	Eén: enkelvoudigheid
gelijkstelling	Eén: identiteit
identiek	Eén: identiteit
Identificatie	Eén: identiteit
identiteit	Eén: identiteit
vereenzelvigd	Eén: identiteit
vereenzelvigt	Eén: identiteit
individueler en persoonlijker	Eén: individualiteit
individu	Eén: individualiteit
samenstelling	Eén: samenstelling: vereniging tot levend geheel (Eg.)
omhelzen	Eén: vereniging
hiëroglief	Eg. hiëroglief
teken der aarde	Eg. hiëroglief: 'aarde', ~ voor
teken voor **'aarde'**	Eg. hiëroglief: 'aarde', ~ voor
dubbele hiëroglief van 'god'	Eg. hiëroglief: 'god', dubbele ~ voor
symbool van horizon en dodenrijk	Eg. hiëroglief: 'horizon' en 'dodenrijk', ~ voor
teken van *iachut*	Eg. hiëroglief: '*iachut*', ~ voor
Haar hiëroglief	Eg. hiëroglief: 'Ma'at', ~ voor
hiëroglief voor 'schaduw'	Eg. hiëroglief: 'schaduw', ~ voor
De **aarde** (een horizontale balk) met een	Eg. hiëroglief: aarde (een horizontale balk) met een mensenhoofd aan beide uiteinden als ~ voor 'Aker'
determinatief van de naam Aker	Eg. hiëroglief: aarde als determinatief bij 'Aker
'Akeru' heeft als determinatief het teken	Eg. hiëroglief: Akeru-slangen als determinatief bij 'Akeru' (plur.)
Dubbele sfinx	Eg. hiëroglief: dubbele sfinx als ~ voor 'Aker'
Grijsaard, steunend op een staf	Eg. hiëroglief: grijsaard, steunend op een staf als ~ voor 'Aker'
leeuwteken betekent 'magische kracht	Eg. hiëroglief: leeuw als ~ voor 'magische kracht, toverkracht'
Een **leeuwmonster** met twee koppen en	Eg. hiëroglief: leeuwmonster met twee koppen en voorpoten naar links en rechts wijzend als ~ voor 'Aker'
hiëroglief voor 'ziel'	Eg. hiëroglief: ram(skop) als ~ voor 'ziel' [*zie* Geest: ziel]
Twee leeuwen.	Eg. hiëroglief: twee leeuwen als ~ voor 'Šu-Tefnut' [*zie* Ivn: Šu-Tefnut (Eg.) (godenpaar)]
Met twee leeuwtekens	Eg. hiëroglief: twee leeuwtekens als ~ voor 'Ruti'
valk(enkop) is het teken van Sokaris	Eg. hiëroglief: valk(enkop) als ~ voor 'Sokaris'
Gisteren	Eg. termen: 'Gisteren'
Morgen	Eg. termen: 'Morgen'
Opstaan-zitten	Eg. termen: 'opstaan-zitten'
Amenti	Eg. termen: *Amenti*
ba-	Eg. termen: *ba*
Ba-tau	Eg. termen: *ba-taw*
dua)	Eg. termen: *dua*
Heka	Eg. termen: *Heka*
herkennu	Eg. termen: *herkennu*
Ḥw	Eg. termen: Ḥw
iachut	Eg. termen: *iachut*
Ma'at	Eg. termen: *Ma'at*
Sia	Eg. termen: *Sia*
wd mdw	Eg. termen: *wd mdw*
eten en drinken	Eten en drinken
voedsel	Eten en drinken
opstaan-zitten	Eten en drinken: 'opstaan-zitten' (Eg.)
broden	Eten en drinken: brood
brood	Eten en drinken: brood
drank	Eten en drinken: drank
Voedselopname	Eten en drinken: eten (voedselopname)
levensmiddelen	Eten en drinken: voedsel (levensmiddelen, spijs)
spijs	Eten en drinken: voedsel (levensmiddelen, spijs)

spijzen	Eten en drinken: voedsel (levensmiddelen, spijs)
Ḥw	Eten en drinken: voedsel: term: *ḥw* (Eg.)
broden die Šu geeft	Eten en drinken: voedselvoorziening
geeft te eten	Eten en drinken: voedselvoorziening
Tefnut te drinken	Eten en drinken: voedselvoorziening
voedselvoorziening	Eten en drinken: voedselvoorziening
plichten	Ethiek: streven en verplichting
kinderen	Familierelaties: kind
koningin met het pasgeboren kind	Familierelaties: kind
koningin met het pasgeboren kind	Familierelaties: moeder
moeder	Familierelaties: moeder
tweeling	Familierelaties: tweeling
zonen	Familierelaties: zoon
zoon	Familierelaties: zoon
geheim	Filosofie: kennis: geheim: mysterie van dood en leven
mysterie	Filosofie: kennis: geheim: mysterie van dood en leven
wijsheid	Filosofie: kennis: wijsheid
Sia	Filosofie: kennis: wijsheid: term: *sia* (Eg.)
onderwerp van theologische	Filosofie: theologie
Theologie van Memphis	Filosofie: theologie van Memphis (Eg.)
wereldbeschouwing	Filosofie: wereldbeschouwing
betekenis	Filosofisch aspect: betekenis
denkbeelden	Filosofisch aspect: idee
gezien:	Filosofisch aspect: mening
gezien.	Filosofisch aspect: mening
parallel	Filosofisch aspect: parallel
verband	Filosofisch aspect: verband
relatie tussen de sfinx en Ma'at	Filosofisch aspect: verwantschap
relatie tussen de zonnegod en de	Filosofisch aspect: verwantschap
verbonden	Filosofisch aspect: verwantschap
verwant aan Sokaris-Osiris	Filosofisch aspect: verwantschap
verwantschap	Filosofisch aspect: verwantschap
doodgeniën	Geest: beschermgeest van de doden (doodgenius)
Hesperiden	Geest: nimf: avondnimf: *Hesperiden* (Ἑσπεριδες (alleen pl.), 'dochters van Hesperus') (Gr.)
vuurwezen	Geest: vuurwezen
kosmogonische wezens	Geest: wezen, kosmogonisch
beeld van Horus	Geest: zelf
eigen beeld	Geest: zelf
het beeld van Chepera	Geest: zelf
het beeld van Harmachis	Geest: zelf
wezen der sfinx	Geest: zelf
wezen van de sfinx	Geest: zelf
zijn wezen	Geest: zelf
Ka [voorafgegaan en gevolgd door een spatie]	Geest: zelf: term: *ka* (Eg.)
Ka- [voorafgegaan door een spatie]	Geest: zelf: term: *ka* (Eg.)
Ka'	Geest: zelf: term: *ka* (Eg.)
ziel	Geest: ziel
ei van de ziel	Geest: ziel als ei
ziel is de heerseres van het licht	Geest: ziel als heerseres van het licht
levensgeest	Geest: ziel: levensgeest
ba-	Geest: ziel: term: *ba* (Eg.)
stem	Geluid: stem
Middel-Rijk	Geschiedenis: Middel-Rijk (Eg.)
Nieuwe Rijk	Geschiedenis: Nieuwe Rijk (Eg.)
Oude Rijk	Geschiedenis: Oude Rijk (Eg.)

voor-Griekse tijd	Geschiedenis: pre-Griekse periode (Gr.)
pasgeboren kind	Geslacht en rijpheid: kind, zuigeling
klein kind	Geslacht en rijpheid: klein kind
mannelijke	Geslacht en rijpheid: man
volwassen man	Geslacht en rijpheid: man
grijsaard	Geslacht en rijpheid: oude man (grijsaard)
vrouwelijke	Geslacht en rijpheid: vrouw
vier [voorafgegaan en gevolgd door een spatie]	Getal: vier
god	God
goddelijk	God
Ḥw	God: ‘Bevel’ (*Hu*) (Eg.)
Ma’at	God: ‘De richtinggevende’ (*Ma’at*) (Eg.)
Chepera	God: ‘De uit zichzelf ontstane’ (*Khepri*) (Eg.)
Gisteren	God: ‘Gisteren’ (Eg.)
grote god, heer des hemels	God: ‘Grote god, heer des hemels’ (Eg.) (sfinx)
de heer des hemels	God: ‘Heer des hemels’ (Eg.) (sfinx)
Horus	God: ‘Hij ver daarboven’ (*Horus*) (Eg.)
Harmachis-Chepera-Re-Tum	God: ‘Horus in de horizon - De uit zichzelf ontstane - Zon - Voltooier’ (*Harmachis-Chepera-Re-Tum*) (Eg.)
Harmachis	God: ‘Horus in de horizon’ (*Hor-em-akhet*, *Harmachis*) (Eg.)
Ruti	God: ‘Leeuwenpaar’ (Ruti) (Eg.)
Osiris	God: ‘Machtige’ (*Osiris* (vlgs Griffiths)) (Eg.)
Nephthys	God: ‘Meesteres van het huis’ (*Nephthys*) (Eg.)
Morgen	God: ‘Morgen’ (Eg.)
Sokaris	God: ‘Reiniger van de mond’ (*Sokar*) (Eg.)
schone ingang	God: ‘Schone ingang’ (Eg.) (sfinx)
schone ingang en uitgang	God: ‘Schone uitgang’ (Eg.) (sfinx)
schone uitgang	God: ‘Schone uitgang’ (Eg.) (sfinx)
Heka	God: ‘Toverij’ (*Heka*) (Eg.)
Šu	God: ‘Verrijzende’ (*Šu*) (Eg.)
Šu-Tefnut	God: ‘Verrijzende’ (*Šu*) (Eg.)
‘vlees’	God: ‘Vlees’ (Eg.)
Ba-tau	God: ‘Ziel des broods’ (*Ba-taw*) (Eg.)
Re [voorafgegaan door een spatie] *passim*	God: ‘Zon’ (*Re*) (Eg.)
(Re	God: ‘Zon’ (*Re*) (Eg.)
-Re	God: ‘Zon’ (*Re*) (Eg.)
Re’s	God: ‘Zon’ (*Re*) (Eg.)
Re]	God: ‘Zon’ (*Re*) (Eg.)
Re trekt	God: ‘Zon’ (*Re*) (Eg.)
Re is Ruti	God: ‘Zon’ (*Re*) (Eg.)
Re zegt tegen	God: ‘Zon’ (*Re*) (Eg.)
Re is een	God: ‘Zon’ (*Re*) (Eg.)
Re in het	God: ‘Zon’ (*Re*) (Eg.)
Re met ramskop	God: ‘Zon’ (*Re*) (Eg.)
aardgod	God: aardgod
chthonisch	God: aardgod
god van de aarde	God: aardgod
god der nachtelijke onderwereld	God: aardgod
hoofden van Aker, de god	God: aardgod
heer van het dodenrijk	God: aardgod
leeuwgod	God: dierlijk asp.: leeuwgod
hemelgodin	God: hemelgodin
god van het wordende licht	God: licht, ~ van het wordende
lichtgod	God: lichtgod
scheppergod	God: schepper

sfinx	God: sfinx
Aker-sfinx	God: sfinx, Aker- (Eg.)
mannelijke, samen de Aker	God: sfinx, Aker- (Eg.)
sfinx van Aker	God: sfinx, Aker- (Eg.)
sfinx	God: sfinx, Egyptische (Eg.)
Griekse sfinx	God: sfinx, Griekse (Gr.)
griffioen	God: sfinx, griffioen- (Eg.)
griffioensfinx	God: sfinx, griffioen- (Eg.)
ramsfinx	God: sfinx, ram- (Eg.)
vrouwelijke sfinx	God: sfinx, vrouwelijke
gestorven god	God: stervende en verrijzende ~
met de gestorven en	God: stervende en verrijzende ~
verrijzende god	God: stervende en verrijzende ~ (jaargod)
god van het leven der aarde	God: vruchtbaarheidsgod: vegetatiegod (oogstgod, wasdomgod)
Godin van de orde en het wereldleven	God: wet, godin der
zonnegod	God: zonnegod
enneade	Godenstelsel: godengroep: 09. enneade, Egyptische (Eg.)
Graf	Graf
graven	Graf
grafgebouw	Graf: 3. type: grafgebouw
δοξα	Griekse termen: δοξα
Hesperiden	Griekse termen: Έσπεριδες
ίερος γαμος	Griekse termen: ίερος γαμος
dua)	Heerschappij: eer: term: *dua* (nom. act.) (Eg.)
herkennu	Heerschappij: eer: term: *herkennu* (Eg.)
δοξα	Heerschappij: eer: term: δοξα (Gr.)
bootdienst	Heerschappij: onderwerping: bootdienst
koning	Heerser: koning
koninklijke	Heerser: koning
koning in zijn priesterlijke functie	Heerser: koning, priester-
farao	Heerser: koning: farao (Eg.)
koningin	Heerser: koningin
koningskind	Heerser: koningskind
allerheiligste	Heiligdom: deel: allerheiligste
voorgebouw	Heiligdom: deel: voorgebouw
Tempel van Dendera	Heiligdom: loc.: Dendera, tempel te (Eg.)
Dendera-tempel	Heiligdom: loc.: Dendera, tempel te (Eg.)
Karnak	Heiligdom: naam: Karnak = eg. t³-jpt (?) = Ta-Opet = Ta-Apet = kopt. ta Pe (> gr. Thebe) = jpt-jswt = Ipet-isut = arab. el-Karnak (tempelcomplex) te Luxor (Eg.)
Amon-tempel	Heiligdom: tempel van Amon (Eg.)
Graftempel van Chefren	Heiligdom: tempel van Chefren (graftempel) van (Eg.)
Chonsu-tempel te Karnak	Heiligdom: tempel van Chonsu te Karnak (Eg.)
tempel van Re	Heiligdom: tempel van Re (Eg.)
tempel van Sahu-Re	Heiligdom: tempel van Sahu-Re (Eg.)
Kapelletje	Heiligdom: type: kapel
tempel	Heiligdom: type: tempel
graftempel	Heiligdom: type: tempel: graftempel
Karnak-tempel	Heiligdom: type: tempel: tempelcomplex, Egyptische
hoofd	Hoofd
wd mdw ('het bevel')	Hoofd: '*Wd mdw*' (naam voor de hoofden van div. Eg. goden) (Eg.)
hoofden der aarde	Hoofd: Aker-hoofd (~ van de aarde of het dodenrijk) (Eg.)
Aker-hoofd	Hoofd: Aker-hoofd (~ van de aarde of het dodenrijk) (Eg.)
hoofden van Aker	Hoofd: Aker-hoofd (~ van de aarde of het dodenrijk) (Eg.)
hoofden van het dodenrijk	Hoofd: Aker-hoofd (~ van de aarde of het dodenrijk) (Eg.)
hoofden zijn dus van het dodenrijk	Hoofd: Aker-hoofd (~ van de aarde of het dodenrijk) (Eg.)
aangezicht	Hoofd: deel: gezicht (aangezicht)

Godenhoofd	Hoofd: godenhoofd
Ka-hoofd	Hoofd: Ka-hoofd (Eg.)
tweekoppige	Hoofd: koppig, twee-
godin raakt zijn voorpoten of kop	Hoofd: leeuwenkop
leeuwenkop	Hoofd: leeuwenkop
leeuwmonster met twee koppen	Hoofd: leeuwenkop
mensenhoofd	Hoofd: mensenhoofd
ramskop	Hoofd: ramskop
stierenkop	Hoofd: runderkop (koeien-, ossen-, stieren-)
slangenkop	Hoofd: slangenkop
valk(enkop)	Hoofd: valkenkop
valkenkop	Hoofd: valkenkop
hoofd werd beschouwd als **voornaamste**	Hoofd: zetel van het leven, ~ als
zetelt in het hoofd	Hoofd: zetel van het leven, ~ als
ramshoorns	Hoorn: ramshoorn
met de zon tussen zijn	Hoorn: stierenhoorn
huid	Huid
ίερος γαμος	Huwelijk: heilig ~
koningschap	Instelling en organisatie: ambt: koningschap (monarchie)
politieke	Instelling en organisatie: politiek
angst	Karakter en gedrag: angst
vrees	Karakter en gedrag: angst
wezen van de god	Karakter en gedrag: karakter, wezenlijk
dubbele natuur	Karakter en gedrag: karakter: dubbele natuur, ambivalentie
weinig persoonlijkheid	Karakter en gedrag: onpersoonlijk karakter
doodskist	Kist: doodskist (sarcofaag)
Sarcofaag	Kist: doodskist (sarcofaag)
drievoudige kroon met de ramshoorns	Kleding: hoofddeksel: kroon: drievoudige ~ met de ramshoorns (Eg.)
Hoofden die van mummiebanden bevrijd	Kleding: naaktheid van het hoofd
hun aangezichten zijn bloot	Kleding: naaktheid van het hoofd
onthulde hoofd	Kleding: naaktheid van het hoofd
Onthult uw hoofden	Kleding: naaktheid van het hoofd
bonte	Kleur: bont
onderaardse	Kosmografie en geografie: aarde
aarde [voorafgegaan door een spatie]	Kosmografie en geografie: aarde
'aarde'	Kosmografie en geografie: aarde
aards	Kosmografie en geografie: aarde
aardoppervlak	Kosmografie en geografie: aardoppervlak
hemel	Kosmografie en geografie: hemel
Nut [voorafgegaan door een spatie]	Kosmografie en geografie: hemel: '(Moeder) Hemel' (*Nut*) (Eg.)
Nut wordt	Kosmografie en geografie: hemel: '(Moeder) Hemel' (*Nut*) (Eg.)
[Nut	Kosmografie en geografie: hemel: '(Moeder) Hemel' (*Nut*) (Eg.)
hemelruimte	Kosmografie en geografie: hemelruimte
horizon	Kosmografie en geografie: horizon
iachut	Kosmografie en geografie: horizon: term: *iachut* (Eg.)
kosmologie	Kosmografie en geografie: kosmologie
kosmologische	Kosmografie en geografie: kosmologie
land (van Sokaris	Kosmografie en geografie: land van Sokaris (Eg.)
plaats van **overgang** van dood naar leven	Kosmografie en geografie: plaats van dood, verrijzenis en schepping
Halle des Mondes	Kosmografie en geografie: plaats van het licht (waar het licht ontstaat)
Lichtwohnung	Kosmografie en geografie: plaats van het licht (waar het licht ontstaat)
iachut	Kosmografie en geografie: plaats van het licht: term: *iachut* (Eg.)

plaats waar **gestreden** wordt om de	Kosmografie en geografie: plaats, strijd-: dodenrijk waar het leven op de dood wordt bevochten
vechtplaats	Kosmografie en geografie: plaats, strijd-: dodenrijk waar het leven op de dood wordt bevochten
plaats van) Šu	Kosmografie en geografie: plaats, woon- (verblijf-)
onderaardse woningen	Kosmografie en geografie: plaats, woon- (verblijf-)
nest van de ziel	Kosmografie en geografie: plaats, woon- (verblijf-)
kosmische localiteit, waar de god in	Kosmografie en geografie: plaats, woon- (verblijf-)
woont	Kosmografie en geografie: plaats, woon- (verblijf-)
kosmisch	Kosmografie en geografie: universum
wereld	Kosmografie en geografie: universum
weg	Kosmografie en geografie: weg
oostelijke	Kosmografie en geografie: windstreek: oosten
oosten	Kosmografie en geografie: windstreek: oosten
westelijke	Kosmografie en geografie: windstreek: westen
westen	Kosmografie en geografie: windstreek: westen
regelmatige op- en ondergang	Kringloop: leven: eeuwige ~ van dood en leven (eeuwige wederkeer)
regelmatige wisseling	Kringloop: leven: eeuwige ~ van dood en leven (eeuwige wederkeer)
afbeelding	Kunst en schrift: afbeelding
afgebeeld	Kunst en schrift: afbeelding
getekend	Kunst en schrift: afbeelding
Voorstelling	Kunst en schrift: afbeelding
beeld van Ma'at	Kunst en schrift: beeld, goden-
godenbeeld	Kunst en schrift: beeld, goden-
beeldhouwwerk	Kunst en schrift: beeld, sculptuur
ellips	Kunst en schrift: ellips als teken van het dodenrijk
decoratie	Kunst en schrift: esthetiek: versiering
versieren	Kunst en schrift: esthetiek: versiering
oorsprong van de decoratie	Kunst en schrift: kunst, gewijde
profane kunst	Kunst en schrift: kunst, profane
goddelijk schrift	Kunst en schrift: schrift, goddelijk
Schrijfwijze	Kunst en schrift: schrift: schrijfwijze
levensteken	Kunst en schrift: voorstelling: *anch*-teken (Eg.)
dierenriem	Kunst en schrift: voorstelling: dierenriem, tekens van de (twaalf huizen van de zon)
Duat-beeld	Kunst en schrift: voorstelling: Duat-beeld, een der drie delen van de sfinx (Eg.)
leeuwenversiering	Kunst en schrift: voorstelling: leeuwenversiering
lichaam	Lichaam
lichamen	Lichaam
lijf [voorafgegaan door een spatie]	Lichaam
achterste helft van	Lichaam: achterste helft van een leeuw
armen	Lichaam: arm
leeuwenpoten	Lichaam: been (poot): leeuwenpoot
godin raakt zijn voorpoten of kop	Lichaam: been (poot): leeuwenpoot
met twee koppen en voorpoten	Lichaam: been (poot): leeuwenpoot
voorpoten	Lichaam: been (poot): leeuwenvoorpoot
stierenpoten	Lichaam: been (poot): stierenpoot
poten van de valk	Lichaam: been (poot): valkenpoot
borst	Lichaam: borst
ei van	Lichaam: ei
ei (	Lichaam: ei
ei draagt	Lichaam: ei
ei der zon	Lichaam: ei: zonneëi
ei van Re of de zonneschijf	Lichaam: ei: zonneëi
zonne-ei	Lichaam: ei: zonneëi

in aanbiddende houding	Lichaam: gestalte: gebedshouding
handen	Lichaam: hand
hart	Lichaam: hart
knieën	Lichaam: knie
ledematen	Lichaam: lichaamsdeel (ledemaat)
mond	Lichaam: mond
neus	Lichaam: neus
ogen [voorafgegaan en gevolgd door een spatie]	Lichaam: oog
linkeroog	Lichaam: oog, linker-
rechteroog	Lichaam: oog, rechter-
oren [voorafgegaan door een spatie]	Lichaam: oor
rug [voorafgegaan door een spatie]	Lichaam: rug
schouder	Lichaam: schouder
staart	Lichaam: staart
tong	Lichaam: tong
veren,	Lichaam: veer
vlees	Lichaam: vlees
gevleugelde	Lichaam: vleugel
vleugel	Lichaam: vleugel
voet	Lichaam: voet
allerdonkerste	Licht en duisternis: duisternis
donkere	Licht en duisternis: duisternis
duister	Licht en duisternis: duisternis
licht [voorafgegaan door een spatie]	Licht en duisternis: licht
stralen	Licht en duisternis: licht
nacht	Licht en duisternis: nacht
schaduw	Licht en duisternis: schaduw
schaduw van Re	Licht en duisternis: schaduw van Re 1. allerheiligste van de tempel van Re, 2. duisternis van het dodenrijk, 3. wezen van Re
verborgen	Licht en duisternis: verborgenheid
Tekst	Literatuur
Am-Duat	Literatuur: Am-Duat (Eg.)
Dodenboek	Literatuur: Dodenboek (Eg.)
Loflied op Re	Literatuur: Loflied op Re (Eg.)
Papyrus Ani	Literatuur: Papyrus Ani (Eg.)
Piramidetekst	Literatuur: Piramideteksten (Eg.)
Sarcofaagtekst	Literatuur: Sarcofaagtekst (Eg.)
Shabaka-tekst	Literatuur: Shabaka-tekst (Eg.)
Mondes	Maan
machten des doods	Macht en kracht: dood (duisternis, onderwereld, kwaad), macht van de
kracht tot eeuwig leven	Macht en kracht: eeuwig leven, kracht tot
energie	Macht en kracht: kracht (sterk)
kracht	Macht en kracht: kracht (sterk)
kracht die zich in het verrijzende	Macht en kracht: leven der aarde, kracht van het verrijzende
levenskracht	Macht en kracht: levenskracht
macht	Macht en kracht: macht
tovermacht	Macht en kracht: magische kracht (toverkracht, *mana*)
magische kracht	Macht en kracht: magische kracht (toverkracht, *mana*)
toverkracht	Macht en kracht: magische kracht (toverkracht, *mana*)
Ba-tau	Macht en kracht: magische kracht van de vegetatie: term: *ba-taw* (‘ziel der vegetatie (des broods)’) (Eg.)
magische kracht van het woord	Macht en kracht: magische kracht van het woord
magische kracht, het geestelijk	Macht en kracht: magische kracht van het woord
in het **woord** dat schept	Macht en kracht: magische kracht van het woord
Heka	Macht en kracht: magische kracht: term: *heka* (Eg.)

stem als de macht der verrijzenis	Macht en kracht: stem als de macht der verrijzenis
teelkracht	Macht en kracht: teelkracht
magische	Magie en mantiek: magie (betovering)
mens	Mens
mythe van de overwinning van Horus	Mythe: Overwinning van Horus van Edfu op zijn vijanden (Eg.)
zonnemythe	Mythologie: thema: zonne~
offers die de dode worden gebracht	Offer: ~ aan de doden (dodenoffer)
godenoffer	Offer: ~ aan de goden
offerande	Offer: obj. (offergave)
Ma'at-offer	Offer: obj.: god, ~ van de: Ma'at-offer (Eg.)
zalfoffer	Offer: obj.: zalfoffer
vruchtbare velden van de andere wereld	Paradijs: 'Hetep-velden' (Eg.)
Iaru-velden	Paradijs: 'Iaru-velden' (*ealu-*, *earu-* of Rietveld(en) of Velden der gelukzaligen) (Eg.)
opstijgend uit de tuin	Paradijs: 'Tuin der Hesperiden' (Gr.)
tuin der Hesperiden	Paradijs: 'Tuin der Hesperiden' (Gr.)
deur	Poort
poort	Poort
ingang van het dodenrijk	Poort: dodenrijk, ~ (hek) van het
poort van Aker	Poort: god: Aker, ~ van (Eg.)
poort van het dodenrijk of van Aker	Poort: god: Aker, ~ van (Eg.)
deuren van de aardgod	Poort: god: Geb, ~ van het witte heiligdom van (Eg.)
poort van Geb	Poort: god: Geb, ~ van het witte heiligdom van (Eg.)
Duat-poort	Poort: loc.: Duat, ~ van het dodenrijk (Eg.)
poort van Duat	Poort: loc.: Duat, ~ van het dodenrijk (Eg.)
levenspoort	Poort: loc.: Edfu, ~ van: 'Levenspoort' (Eg.)
poort des levens	Poort: loc.: Edfu, ~ van: 'Levenspoort' (Eg.)
poorten der aarde	Poort: type: aarde, ~ van de
poort van het dodenrijk	Poort: type: dodenrijk, ~ van het
grafpoort	Poort: type: grafpoort
hemelpoort	Poort: type: hemel (zon, maan), ~ van de
poort van de hemel	Poort: type: hemel (zon, maan), ~ van de
poorten des hemels	Poort: type: hemel (zon, maan), ~ van de
toegangspoort	Poort: type: stadspoort
poorten der tempels	Poort: type: tempelpoort
tempelpoort	Poort: type: tempelpoort
wereldpoort	Poort: type: wereldpoort
priester	Priester
opener van de hemelpoort in de Karnak	Priester: 'Opener van de hemelpoort' (Eg.)
gedachte	Psychologie: gedachte
zalft	Reiniging en verzorging: zalving
reis	Reis
afdaalt	Reis: nederdaling
met haar gaat gij	Reis: nederdaling
vaart	Reis: varen
wandelt	Reis: wandelen
over de hemel heentrekt	Reis: zonnereis
trekt op weg naar	Reis: zonnereis
waardoorheen de zon trekt	Reis: zonnereis
Egyptische religie	Religie: Egyptische ~
mystiek	Religieus fenomeen: mystiek
Amulet	Religieus voorwerp: amulet
Ritueel van Amon-Re	Rite: Amon-Re, ritueel van (Eg.)
troonsbestijging	Rite: koningsrite: troonsbeklimming
heilige handeling	Rite: rituele handeling
hemelkoe	Rund: koe, hemel-
stier	Rund: stier

scheppende	Schepping
schepping	Schepping
schept	Schepping
schiep	Schepping
uit hem komen alle dingen voort	Schepping
kosmogonische	Schepping: kosmogonie
schepselen	Schepping: schepsel
die alle goden deed ontstaan	Schepping: theogonie (goden, ~ van de)
Re, die met zichzelf	Schepping: theogonie: zelfschepping
die uit het niets ontstaat	Schepping: theogonie: zelfschepping
spontaan	Schepping: theogonie: zelfschepping
spontane	Schepping: theogonie: zelfschepping
zelfvernieuwing	Schepping: theogonie: zelfschepping
zich, evenals Re, uit de oerwateren	Schepping: theogonie: zelfschepping
eigen verrijzenis tot stand brengt	Schepping: theogonie: zelfschepping
zelfontmanning	Seksualiteit: castratie: zelfontmanning
op ieder neergedaald	Seksualiteit: coïtushouding
op Osiris heeft gestrekt	Seksualiteit: coïtushouding
fallische	Seksualiteit: fallus
fallus	Seksualiteit: fallus
ithyfalle	Seksualiteit: fallus
geslachtsgemeenschap	Seksualiteit: geslachtsdaad
door Isis ontvangen	Seksualiteit: verwekking, ontvangenis en zwangerschap
gestrekt om Horus te	Seksualiteit: verwekking, ontvangenis en zwangerschap
ontvangenis	Seksualiteit: verwekking, ontvangenis en zwangerschap
Generatie	Seksualiteit: verwekking, ontvangenis en zwangerschap
verwekker	Seksualiteit: verwekking, ontvangenis en zwangerschap
verwekking	Seksualiteit: verwekking, ontvangenis en zwangerschap
verwekt	Seksualiteit: verwekking, ontvangenis en zwangerschap
slang	Slang
Akeru-slangen	Slang: aarde, ~ der: Akeru-slang (Eg.)
Sokaris-slang	Slang: aarde, ~ der: Sokaris-slang (Eg.)
slang der duisternis	Slang: draak (slangachtig monster, vijandelijke ~)
staf	Staf
scepter	Staf: scepter: koningsscepter
stèle	Steen: heilige opgerichte ~: stèle
vijand	Strijd en vrede: antagonisme
aartsvijand	Strijd en vrede: antagonisme: aartsvijand
bescherm	Strijd en vrede: beschermen (bewaken tegen)
bewaak	Strijd en vrede: bewaken (gevangen houden)
waakt	Strijd en vrede: bewaken (gevangen houden)
vervolgt	Strijd en vrede: drijven (verdrijven, verjagen, vervolgen)
verjaagt	Strijd en vrede: drijven (verdrijven, verjagen, vervolgen)
neemt hem gevangen	Strijd en vrede: gevangenschap (gevangenneming)
overwinnaar	Strijd en vrede: overwinning
overwinning	Strijd en vrede: overwinning
overwint	Strijd en vrede: overwinning
triomfantelijk	Strijd en vrede: overwinning
triomfeert	Strijd en vrede: overwinning
zegevierende	Strijd en vrede: overwinning
afweert	Strijd en vrede: strijd
bevechten	Strijd en vrede: strijd
gestreden	Strijd en vrede: strijd
strijden	Strijd en vrede: strijd
twee bomen (d.w.z. het oosten)	Symboliek: bomen [twee] als symbool van het oosten
hoofden symboliseren de macht van de	Symboliek: hoofd als symbool van de macht van de onderwereld
mysterie (het spontane leven)	Symboliek: hoofden van Aker als symbool van het mysterie (Eg.)

fallus van Osiris	Symboliek: leeuw als symbool van de verwekker van leven (fallus van Osiris of Re(Eg.))
fallus van Osiris en Re	Symboliek: leeuw als symbool van de verwekker van leven (fallus van Osiris of Re(Eg.))
fallus van Osiris of Re	Symboliek: leeuw als symbool van de verwekker van leven (fallus van Osiris of Re(Eg.))
fallus van Re	Symboliek: leeuw als symbool van de verwekker van leven (fallus van Osiris of Re(Eg.))
symbool van de verwekker van nieuw	Symboliek: leeuw als symbool van de verwekker van leven (fallus van Osiris of Re(Eg.))
kracht van de zonnegod in het dodenrijk	Symboliek: leeuw als symbool van de zegevierende kracht van de zonnegod in het dodenrijk
als zegevierende kracht der verrijzenis	Symboliek: leeuw als symbool van de zegevierende kracht van de zonnegod in het dodenrijk
symbool van de kracht die de dood	Symboliek: leeuw als symbool van de zegevierende kracht van de zonnegod in het dodenrijk
zinnebeeld van de zegevierende kracht	Symboliek: leeuw als symbool van de zegevierende kracht van de zonnegod in het dodenrijk
symbool van het mysterie	Symboliek: leeuw als symbool van het mysterie
mysterie (het spontane leven)	Symboliek: leeuw als symbool van het mysterie (Eg.)
symboliseert ook het levensvuur	Symboliek: leeuw als symbool van het vuur (levensvuur, zonnevuur)
zinnebeeld van het vuur	Symboliek: leeuw als symbool van het vuur (levensvuur, zonnevuur)
symbool van het zonnevuur	Symboliek: leeuw als symbool van het vuur (levensvuur, zonnevuur)
zich opricht	Symboliek: opstaan-zitten: (zich) oprichten, staan als symbool van leven en verrijzenis
poort is het beeld van de **wereldpoort**	Symboliek: poort als symbool van de wereldpoort waardoorheen de zon trekt van de andere naar deze wereld
pylonen zijn de **deurposten van de**	Symboliek: pylonen als symbool van de deurposten van de wereldpoort waar leven opgaat uit de dood
schaduw werd als symbool van **leven**	Symboliek: schaduw als symbool van leven
enkele sfinx symboliseert	Symboliek: sfinx [enkele] als symbool van 1. het spontane ontstaan van het eeuwige wereldleven 2. de zonnegod of de koning als leeuwgod
Ḥw, het symbool van het hoogste inzicht	Symboliek: sfinx [nl. Ḥw] als symbool van het hoogste inzicht
sfinx is het zinnebeeld van kracht	Symboliek: sfinx als symbool van kracht en inzicht
Symbool dat de kracht	Symboliek: sfinx als symbool van kracht en inzicht
Symbool van de raadselachtige wijsheid	Symboliek: sfinx als symbool van kracht en inzicht
spijs en drank de tastbare symbolen van	Symboliek: spijs en drank als symbool van spontaan leven
staande op de leeuw	Symboliek: staan op de leeuw als symbool van verrijzenis
stier is het symbool van de	Symboliek: stier als symbool voor vruchtbaarheid
tempel is het beeld van de **kosmische**	Symboliek: tempel als symbool van de kosmische localiteit, waar de god in werkelijkheid woont
troonsbestijging is het symbool van de	Symboliek: troonsbestijging als symbool van de opgang der zon
vuursymbool	Symboliek: vuur als symbool van het leven
vuur, het symbool van het leven	Symboliek: vuur als symbool van het leven
gevleugelde zon is het symbool van	Symboliek: zon [gevleugelde] als het symbool van Horus van Edfu (Eg.)
bevel	Taal: bevel (machtswoord)
spreuk	Taal: bevel (machtswoord)
toverspreuk	Taal: bevel (machtswoord)
toverwoord	Taal: bevel (machtswoord)
goddelijke woord	Taal: bevel (machtswoord)
magisch woord	Taal: bevel (machtswoord)
magische bevel	Taal: bevel (machtswoord)
magische machtspreuk	Taal: bevel (machtswoord)

magische spreuk	Taal: bevel (machtswoord)
magische woord	Taal: bevel (machtswoord)
scheppende woord	Taal: bevel (machtswoord)
Heka	Taal: bevel: term: *heka* (Eg.)
Ḥw	Taal: bevel: term: *ḥw* (Eg.)
wd mdw	Taal: bevel: term: *wd mdw* (Eg.)
Loflied	Taal: lied, lof- (hymne, lofprijzing, prijslied)
naam [voorafgegaan door een spatie]	Taal: naam (noemen) (alg.)
genaamd	Taal: naam (noemen) (alg.)
Namen	Taal: naam (noemen) (alg.)
bijnaam	Taal: naam, persoons-: bijnaam
raadsel	Taal: raadsel
gesproken	Taal: spraak
spreekt	Taal: spraak
uit te spreken	Taal: spraak
uitgesproken	Taal: spraak
Door toverspreuken	Taal: spreuk (tover-, offer-, formule)
op de stem verschijnt	Taal: woord
woord	Taal: woord
dag	Tijd: dag(indeling)
avond	Tijd: dag: avond
gisteren	Tijd: dag: gisteren
middag	Tijd: dag: middag
morgen	Tijd: dag: morgen
ochtend	Tijd: dag: ochtend
eeuwig	Tijd: eeuwigheid
oneindigheid	Tijd: eeuwigheid
onvergankelijk	Tijd: temporaliteit: eeuwigheid
troon	Troon
bank	Troon: bank
bank van Aker	Troon: bank van Aker
bank van Osiris	Troon: bank van Osiris
en de poten	Troon: poot van de ~
leeuwenbank	Troon: zetel, leeuwen-
leeuwenzetel	Troon: zetel, leeuwen-
twee	Twee
beide zijden	Twee: dualiteit
dubbel	Twee: dualiteit
paar [+ spatie]	Twee: dualiteit
sfinxenpaar	Twee: dualiteit
Amfora	Vat: amfora
Vaas	Vat: vaas
zalfvaas	Vat: zalfvaas
tuin	Vegetatie: tuin
bevrijding der mummiebanden	Verlossing: separ.: banden
Bevrijding van de mummiebanden	Verlossing: separ.: banden
hun aangezichten zijn bloot	Verlossing: separ.: banden
Onthult uw hoofden	Verlossing: separ.: banden
van mummiebanden bevrijd	Verlossing: separ.: banden
plaats van **overgang** van dood naar leven	Verrijzenis en wedergeboorte: verrijzenis
auf und niedersteigt	Verrijzenis en wedergeboorte: verrijzenis
gaan stralend op	Verrijzenis en wedergeboorte: verrijzenis
gaat de zon op	Verrijzenis en wedergeboorte: verrijzenis
groeit gij op	Verrijzenis en wedergeboorte: verrijzenis
omhoogrijst	Verrijzenis en wedergeboorte: verrijzenis
omhoogsteken	Verrijzenis en wedergeboorte: verrijzenis
op- en ondergang	Verrijzenis en wedergeboorte: verrijzenis

opgaan	Verrijzenis en wedergeboorte: verrijzenis
opgaat	Verrijzenis en wedergeboorte: verrijzenis
opgang	Verrijzenis en wedergeboorte: verrijzenis
opkomt	Verrijzenis en wedergeboorte: verrijzenis
oprijst	Verrijzenis en wedergeboorte: verrijzenis
opstanding	Verrijzenis en wedergeboorte: verrijzenis
opstijgend	Verrijzenis en wedergeboorte: verrijzenis
rijzen	Verrijzenis en wedergeboorte: verrijzenis
steekt haar hoofd uit	Verrijzenis en wedergeboorte: verrijzenis
steken	Verrijzenis en wedergeboorte: verrijzenis
uit Nun de zon	Verrijzenis en wedergeboorte: verrijzenis
verrijst	Verrijzenis en wedergeboorte: verrijzenis
verrijzenis	Verrijzenis en wedergeboorte: verrijzenis
zonsopgang	Verrijzenis en wedergeboorte: verrijzenis
samenstelling	Verrijzenis en wedergeboorte: verrijzenis: ‘samenstelling’ (Eg.)
herleving	Verrijzenis en wedergeboorte: wedergeboorte
wedergeboorte	Verrijzenis en wedergeboorte: wedergeboorte
verschijning	Verschijning: alg. verschijningsvorm
menselijke gedaante met leeuwenkop	Verschijning: antropomorfisme
die de gedaante van sfinx	Verschijning: gedaantewisseling
neemt hij de gedaante van een sfinx aan	Verschijning: gedaantewisseling
belichaming	Verschijning: incarnatie
openbaart	Verschijning: openbaren, zich
die de gedaante van sfinx	Verschijning: overig specifiek: sfinx
neemt hij de gedaante van een sfinx aan	Verschijning: overig specifiek: sfinx
gedaante van de sfinx	Verschijning: overig specifiek: sfinx
verschillende vormen van de zonnegod	Verschijning: polymorfisme
als één liggende leeuw	Verschijning: theriomorfisme
Meestal als tweetal	Verschijning: theriomorfisme
Isis is als vogel	Verschijning: theriomorfisme
leeuwen zijn **als Osiris opgevat**	Verschijning: theriomorfisme
zonnegod als valk	Verschijning: theriomorfisme
vogel	Vogel
valk	Vogel: valk
zielenvogel	Vogel: zielenvogel
ba-	Vogel: zielenvogel: ‘Ziel’ (*ba*) (Eg.)
in banden gehuld	Voorwerp: band (koord, boei, mummieband)
mummiebanden	Voorwerp: band (koord, boei, mummieband)
vuur	Vuur
horen	Waarneming: horen
zien [voorafgegaan door een spatie]	Waarneming: zien
doorzien	Waarneming: zien: inzicht
inzicht in het mysterie van de	Waarneming: zien: inzicht in het geheim van dood en leven
wijsheid	Waarneming: zien: inzicht in het geheim van dood en leven
ongezien	Waarneming: zien: onzichtbaarheid
zonder gezien te worden	Waarneming: zien: onzichtbaarheid
tweespan	Wagen: tweespan
zwaard	Wapen: zwaard
wateren	Wateren
kosmische wateren	Wateren: oerwateren
oerwateren	Wateren: oerwateren
Nun [voorafgegaan door een spatie]	Wateren: oerwateren: Nun (Eg.) (1. onderaardse wateren des doods, 2. scheppingswateren, 3. overstromingswateren)
honger	Welzijn en ziekte: honger
vruchtbaarheid	Welzijn en ziekte: vruchtbaarheid
vruchtbare	Welzijn en ziekte: vruchtbaarheid
geopend	Werkzaamheid: openen

opengesteld	Werkzaamheid: openen
opent	Werkzaamheid: openen
hemel optilt	Werkzaamheid: verheffen: hemelboog
hemeldragende	Werkzaamheid: verheffen: hemelboog
hemelgewelf optilt	Werkzaamheid: verheffen: hemelboog
tilt de hemel omhoog	Werkzaamheid: verheffen: hemelboog
tilt de hemel op	Werkzaamheid: verheffen: hemelboog
tilt de hemelboog omhoog	Werkzaamheid: verheffen: hemelboog
zonneschijf optillen	Werkzaamheid: verheffen: zonneschijf
orde [voorafgegaan en gevolgd door een spatie]	Wet en orde: orde
orde,	Wet en orde: orde
Ma'at	Wet en orde: orde of wet, kosmische (levens)-: term: *Ma'at* (Eg.)
Ma'at	Wet en orde: orde: juistheid: term: *ma'at* (Eg.)
Ma'at	Wet en orde: orde: waarheid: term: *ma'at* (Eg.)
Ma'at	Wet en orde: recht: term: *ma'at* (Eg.)
teelkracht verloor, welke overging in	Wisseling: teelkracht die overgaat in het magische woord en de wijsheid
discus	Zon
Sonnenscheibe	Zon
zon [voorafgegaan en gevolgd door een spatie]	Zon
zon. [voorafgegaan door een spatie]	Zon
zon: [voorafgegaan door een spatie]	Zon
zonne	Zon
zons	Zon
ei der zon	Zon: zonneëi (zon als ei)
ei van Re of de zonneschijf	Zon: zonneëi (zon als ei)
zonne-ei	Zon: zonneëi (zon als ei)
auf und niedersteigt	Zon: zonsondergang
ondergaande	Zon: zonsondergang
zonsondergang	Zon: zonsondergang
zonsopgang	Zon: zonsopgang

Eindnoten auteurs

[1] Kristensen 1